

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

Klasa: 022-03/17-03/39
Urbroj: 6521-31-17-01
Zagreb, 15. ožujka 2017.

**ODBOR ZA ZDRAVSTVO I SOCIJALNU
POLITIKU**

Predsjednica dr. sc. Ines Strenja-Linić

**ODBOR ZA RAD, MIROVINSKI SUSTAV I
SOCIJALNO PARTNERSTVO**

Predsjednik dr. sc. Mirando Mrsić

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za zdravstvo i socijalnu politiku i Odboru za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo Stajalište Republike Hrvatske o zakonodavnom paketu za zaštitu radnika od kancerogenih ili mutagenih tvari na radu iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2017. godinu. Zakonodavni paket obuhvaća sljedeće prijedloge zakonodavnih akata:

- i) **Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu COM (2016) 248;**
- ii) **Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu COM (2017) 11.**

Stajalište o zakonodavnom paketu za zaštitu radnika od kancerogenih ili mutagenih tvari na radu je Koordinacija za vanjsku i europsku politiku i ljudska prava Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom: Klasa: 022-03/17-07/115, Urbroj: 50301-23/22-17-1 na sjednici održanoj 28. veljače 2017. godine.

Predmetne prijedloge direktiva Komisija je dostavila Hrvatskom saboru 13. svibnja 2016., odnosno 17. siječnja 2017., te je u tijeku njihovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 31. ožujka 2017. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Milošević

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o zakonodavnom paketu za zaštitu radnika od kancerogenih ili mutagenih tvari na radu
- COM (2016) 248
- COM (2017) 11
Na znanje: - INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Direktiva EP i Vijeća o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu

Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2004/37/EC on the protection of the workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta), ustrojstvena jedinica i službenik/ica:

Nadležno tijelo državne uprave:

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava (MRMS)

Ustrojstvena jedinica:

Samostalna služba za europske poslove i međunarodnu suradnju

Nadležni službenik/ica:

Martina Cvitanović, voditeljica Samostalne službe za europske poslove i međunarodnu suradnju, martina.cvitanovic@mrms.hr

Ministarstvo zdravlja (MIZ)

Ustrojstvena jedinica:

Samostalni sektor za europske poslove, međunarodnu suradnju i protokol

Nadležni službenik/ica:

Sibila Žabica, načelnica Samostalnog sektora za europske poslove, međunarodnu suradnju i protokol, sibila.zabica@miz.hr

Nadležni službenik/ica u MVEP (Sek. za koord. eur. poslova):

Maša Popović, e-mail: masa.popovic@mvep.hr

Nadležna radna skupina Vijeća EU i nadležni službenik/ica u SP RH pri EU:

Radna skupina za socijalna pitanja (The Working Party on Social Questions)

Ivana Ružman (tel: +32 2 5075 438; Fax +32 2 6465 664)

ivana.ruzman@mvep.hr

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Svrha je ovog prijedloga poboljšati zdravstvenu zaštitu radnika smanjenjem izloženosti karcinogenim kemijskim tvarima na radu, osigurati veću jasnoću te pridonijeti ostvarenju ravnopravnijih uvjeta za gospodarske subjekte. To je jedan od prioriteta programa rada Komisije za 2016. Komisija se obvezala poboljšati učinkovitost i uspješnost okvira EU-a za zaštitu radnika te ovom inicijativom djeluje u tom pogledu. Namjera joj je i nastaviti rad u tom važnom području te provesti dodatne procjene učinaka u cilju predlaganja graničnih vrijednosti za dodatne karcinogene tvari.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Komisija je 13. svibnja 2016. donijela zakonodavni prijedlog za izmjenu Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu („Direktiva”) kako bi se preispitale ili uvele granične vrijednosti za izloženost za 13 tvari . U skladu s člankom 16. Direktive Vijeće u Prilogu III. Direktivi utvrđuje te granične vrijednosti na temelju raspoloživih podataka, uključujući znanstvene i tehničke podatke, za sve karcinogene ili mutagene tvari za koje je to moguće.

Komisija sada poduzima dodatni korak u dugoročnijem postupku ažuriranja Direktive u pogledu 7 dodatnih karcinogena te predlaže da se utvrde granične vrijednosti i/ili napomene o opasnosti u slučaju izlaganja preko kože.

Granične vrijednosti za profesionalnu izloženost utvrđene u Direktivi trebalo bi, prema potrebi, ponovo razmotriti kako bi se uzeli u obzir novi znanstveni podatci, poboljšanja mjernih tehnika, mjere za upravljanje rizicima i drugi relevantni čimbenici.

Na temelju navedenog predlažu se dvije konkretne mjere:

(a) *U Prilog I. Direktivi uključiti rad koji uključuje izlaganje uljima koja su prethodno korištena u motorima s unutarnjim izgaranjem za podmazivanje i hlađenje pokretnih dijelova u motoru te u dijelu B Priloga III. Direktivi utvrditi odgovarajuću napomenu o opasnosti u slučaju izlaganja preko kože.*

(b) *Utvrđiti u Prilogu III. granične vrijednosti dopunjene napomenama „koža” za dodatnih 5 karcinogenih tvari te utvrditi napomene „koža” neovisno o graničnim vrijednostima za 2 karcinogene tvari, uključujući za korištena motorna mineralna ulja.*

Ova inicijativa u skladu je s prioritetom Komisije da ostvari jače i pravednije jedinstveno tržište, posebno njegovu socijalnu dimenziju. U skladu je i s nastojanjima Komisije da ostvari pošteno i uistinu paneuropsko tržište rada na kojemu se radnicima omogućuju adekvatna zaštita i održiva radna mjesta . To uključuje zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu, socijalnu zaštitu te prava povezana s ugovorom o radu.

Status dokumenta:

Na prvom sastanku radne skupine za socijalna pitanja održanom 3. veljače 2017. predstavljen drugi paket vrijednosti kojim su predložene izmjene graničnih vrijednosti za 5 tvari: Trikloretilen, 4,4'-metilendianilin, Epiklorhidrin, Etilen dibromid, Etilen diklorid, te za 8 tvari kojima se dodaje napomena „koža“. O Prijedlogu se raspravljalo na sastanku radne skupine održanom 24. veljače 2017 a sljedeći sastanak radne skupine predviđen je 22. ožujka 2017.

Stajalište RH:

RH podržava donošenje Direktive o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu te podržava vrijednosti predložene od strane EK. Smatramo da je potrebna postupna prilagodba tijekom određenog vremenskog perioda .

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Financijski utjecaj koji će primjena ove Direktive, zajedno sa već usvojenim propisima koji reguliraju područje primjene kemikalija (REACH Uredba), imati na troškove u pogledu investiranja u zatvorene sustave, osobnu zaštitnu opremu, zamjene kemikalija koje se trenutno koriste onim biološki prihvatljivijima i sl.

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

Podržavaju prijedlog EK: RO, SK, **HR**, BG, UK, FI, LU, IT, CZ, NL, DK, SE, EE, CY, LV, HU, PL.

Podržavaju i žele brzi dogovor: FI, PL, IT, DK, SE, EE.

Rezervu imaju: HU (+), DE (+), SI.

Jezičnu rezervu imaju: SK, **HR**, PT, PL.

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo EU:**Procjena učinka (impact assessment)**

EK ima opći komentar vezano za komentar DČ sa prošlog sastanka da su koristili „stare“ podatke. Pojašnjavaju da su koristili SCOEL vrijednosti i da one predstavljaju kompromis tripartitnog Savjetodavnog odbora za zdravlje i sigurnost na radu.

LT je dostavila pisani prijedlog da se uvrsti u tablicu Benzo[a]pyrene te dodatak vezan za čl.5.4. i rezidualni rizik.

Trikloroetilen

BE vezano za uvodnu izjavu (7) predlažu da se treba napomenuti da je supstanca karcinogena i toksična, što podržavaju FR, IE, CY i IT.

AT bi dodatno smanjila predloženu vrijednost. Predlažu smanjivanje na 33 ili čak 3.3. mg/m³!

FR ima vrijednost u nacionalnom zakonodavstvu 40 mg/m³.

IE daje opću podršku prijedlogu EK. Komentar BE sa prošlog sastanka vezano za rezidualni rizik i sada je dodano u l.b. Napominju da su vrijednosti već prošle evaluaciju stručnih odbora. Vezano za najnovije podatke istraživanja, predlažu da se predložene vrijednosti ne mijenjaju.

SI ulaže rezerve na vrijednosti za trikloretilen i epiklorhidrin. Trebaju još analizirati.

PT će poslati pisani prijedlog vezan za kratkotrajnu izloženost (8 sati). Ulažu jezičnu rezervu na prijevod (naslov je krivo preveden – nedostaju mutageni).

FI treba razmisliti o rezidualnom rizik.

LV predlaže da se doda informacija o skin notation – o učinku tih supstanci na ljudsko tijelo. Također traže više informacija o rezidualnom riziku.

SE vezano za rezidualni rizik savjetuje oprez, predlažu ne stavljati u aneks. Skin notations podržavaju da se uključe u tekst.

ES vezano za mineralna ulja i ulja za motore imaju rezervu.

EK naglašava da ne žele postići punu harmonizaciju. Ovo je predloženi minimum, a DČ koje žele ambicioznije mjere ih mogu uvesti.

Vežano za prijelazne mjere u aneksu – one nisu predložene. Period za transponiranje je 2.g. no mogu se predložiti i prijelazne mjere.

4,4'-Metilendianilin (MDA)

PT ima rezervu na MDA.

BE predlaže izmjenu za tu supstancu – to je non-threshold carcinogen i to bi trebalo dodati u uvodnu izjavu.

AT predlaže brisati rečenicu „It is possible, on the basis of available information, including scientific and technical data, to set a limit value for 4,4'-Methylenedianiline“.

EK pojašnjava da SCOEL radi procjenu (kažu da je non-threshold), ali onda vrijednost ide na tripartitni odbor ACSH, koji može odlučiti da bez obzira na to ipak predloži granična vrijednost.

UK predlaže da se dodatno poradi na uvodnim izjavama i konzistentnosti sa tekstom.

Epiklorhidrin

BE predlaže da uvodne izjave budu preciznije. Uvodna izjava (9) se zapravo stoji za sve navedene vrijednosti i trebala bi se naći u člancima, a ne uvodnom izjavama.

Etilen dibromid

PT ima rezervu na EDB.

BE isti komentar kao i za uvodnu izjavu (8) o MDA.

EK vezano za dodavanje godine za reviziju, pojašnjavaju da će revizija krenuti čim novi podaci i istraživanja budu dostupni. Onda će odmah početi raditi na tome, zato nisu stavili određene godine za reviziju.

Etilen diklorid

AT ima isti komentar kao i za MDA – non-threshold substance. Brisanje rečenice „it is possible...“, sa čime se slaže BE.

IT ulaže rezervu na ovu vrijednost.

3 vrijednosti iz aneksa 3

EK - mineralna ulja i još 2 supstance – dodali su skin notation (za jednu to već i postoji).

BE – pitanje za EK zašto su predložili 2 tablice, nije lako za čitati. Predlažu staviti to u jednu tablicu.

HU podržavaju vrijednosti za sve supstance. Podržavaju BE da se stavi sve u jednu tablicu. Skin notation je jako važna (kao i za zrak) i to bi trebalo biti u istoj tablici.

FR vezano za policikličke hidrokarbonate poslati će pisani prijedlog.

AT nejasno je na koja ulja se ovdje točno misli. Da li bi EK mogla dati precizniju informaciju o korištenim uljima.

EK napominje da će u finalnoj verziji nakon sva 3 paketa sve biti objedinjeno u jednoj tablici. Nisu stavili benzen i ulja u tablicu jer za njih ne predlažu vrijednosti. Dizel je osjetljiva supstanca, a za ovaj prijedlog nisu mogli pojasniti.

IT ulaže rezervu.

LT ima pisani prijedlog. Za etilen diklorid imaju ambiciozniji prijedlog (4 mg/m³, 1 ppm).

EL podržava prijedlog EK i izmjene MT PRES-a. Vežano za procjenu učinka se slažu sa FR i UK o opterećenju za SMEs. Uvodna izjava (16) „the Union may adopt measures in accordance with the principle of subsidiarity“ – traže pojašnjenje.

PT će poslati pisani prijedlog.

HU vezano za prijedlog LT – podržavaju uspostavu rezidualnog rizika.

BE vezano za emisije dizela, žele da se to stavi u aneks 1 Direktive. Kampanija OSHA 2018-2019. o promociji zdravijih radnih uvjeta vezano za opasne supstance. Poslati će pisani prijedlog.

RO vezano za LT i ethilen diklorid – mogu podržati granične vrijednosti koje su inicijalno predložene od EK. Trenutno ne mogu procijeniti učinke takvog drastičnog smanjivanja vrijednosti.

LV vezano za uvodnu izjavu (19) predlažu brisanje da DČ trebaju izraditi tablice i explanatory documents, posebno za granične vrijednosti.

IE vezano za diesel engine exhaust – isključeni su iz drugog paketa. Prijedlog FR im se čini dobar (dodati u uvodnu izjavu). Prijedlog LT ne mogu podržati, to bi dalje odgodilo raspravu. Nisu za izmjene aneksa 3 jer je to sve već prošlo kroz stručnu raspravu i postignut je kompromis.

Vezano za procjenu učinka na str. 95 je greška vezano za trikloroetilen u IE. Također ih zanimaju tablice i vremenski okvir u transponiranju 3 paketa. Direktiva 2017/16/EU će isto stupiti na snagu, te će se zakonodavstvo istovremeno mijenjati zbog tri paketa vrijednosti. Da li se u pregovorima s EP-om može odrediti neki vremenski okvir.

PL vezano za LT nisu uspjeli proučiti, imaju negativnu rezervu. Žele da se Direktiva brzo usvoji.

LT pozitivna rezerva na LV i slažu se sa IE vezano za vremenski okvir transponiranja 3 paketa vrijednosti.

EK smjernice za SMEs, OSHA komunikacija to je bitno. Vezano za uvodnu izjavu (19) žele da se ona zadrži kako bi se izbjegli nesporazumi te da budu precizne informacije o nacionalnim IOELs jer ako postoji tablica sa svim podacima onda se izbjegavaju nesporazumi. Misle da je to korisno za DČ.

MT PRES vezano za uvodnu izjavu (16) i ostale uvodne izjave trebaju provjeriti sa Pravnom službom Vijeća (PSV).

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva EU:

RH je zainteresirana da se odrede prijelazna razdoblja za pojedine vrijednosti, te podržava upit EL vezan za isto pitanje.

Također nas zanima pojašnjenje EK vezano za transponiranje Direktive u nacionalna zakonodavstva obzirom da će se ona transponirati u 3 odvojena slučaja (za prvi, drugi i treći paket vrijednosti).

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Ukoliko se usvoji Prijedlog direktive bit će potrebno izmijeniti sljedeće akte: Zakon o zaštiti na radu ; Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenima i/ili mutagenima; Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti opasnim kemikalijama na radu; Pravilnik o graničnim vrijednostima izloženosti opasnim tvarima pri radu i o biološkim graničnim vrijednostima; Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja te provjere znanja o zaštiti od opasnih kemikalija i Pravilnik o uvjetima za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja opasnih kemikalija.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH: U ovome trenutku ne može se procijeniti u kojoj mjeri će provedba ove Direktive uzrokovati administrativna i financijska opterećenja i u kojoj mjeri biti od utjecaja na Državni proračun.

Bruxelles, 13.5.2016.
COM(2016) 248 final

2016/0130 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2016) 152 final}

{SWD(2016) 153 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Svrha je ovog prijedloga poboljšati zdravstvenu zaštitu radnika smanjenjem izloženosti karcinogenim tvarima na radu, povećati učinkovitost zakonodavstva EU-a u tom području te gospodarskim subjektima osigurati preglednije i ravnopravnije uvjete. To je jedan od prioriteta programa rada Komisije za 2016. Komisija se obvezala poboljšati učinkovitost i djelotvornost okvira EU-a za zaštitu radnika te ovom inicijativom djeluje u tom pogledu. Namjera joj je i nastaviti rad u tom važnom području te provesti dodatne procjene učinaka u cilju predlaganja graničnih vrijednosti za dodatne karcinogene tvari.

Prema procjenama zastupljenosti profesionalnih bolesti u posljednje vrijeme i u budućnosti ističe se problem raka povezanog s radom, za koji se očekuje da će i dalje predstavljati problem zbog izloženosti radnika karcinogenim tvarima. Rak je najčešći uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u. Godišnje se 53 % smrtnih slučajeva povezanih s radom pripisuje raku, a 28 % bolestima krvožilnog sustava i 6 % bolestima dišnog sustava¹.

Komisija predlaže da se preispitaju ili uvedu granične vrijednosti za izloženost za 13 tvari. Prema procjeni učinaka time bi se do 2069. spasilo otprilike 100 000 života. Predlaže se da se granične vrijednosti unesu u Direktivu 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (dalje u tekstu: Direktiva)². U skladu s člankom 16. Direktive Vijeće utvrđuje te granične vrijednosti na temelju raspoloživih podataka, uključujući znanstvene i tehničke podatke, za sve karcinogene ili mutagene tvari za koje je to moguće.

Odredbe Direktive primjenjuju se na sve tvari koje ispunjavaju kriterije za razvrstavanje kao karcinogene tvari 1.A ili 1.B kategorije iz Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1272/2008³. U toj Uredbi popisana su „usklađena” (obvezna) razvrstavanja 1 017 tvari kao karcinogenih tvari 1. kategorije („tvari za koje se zna ili pretpostavlja da su karcinogene za ljude”) na temelju epidemioloških podataka i/ili podataka dobivenih ispitivanjima na životinjama⁴. U drugoj značajnoj klasifikaciji Međunarodna agencija za istraživanje raka utvrdila je gotovo 500 tvari koje su karcinogene za ljude (skupina 1 – 118 tvari), vjerojatno karcinogene za ljude (skupina 2A – 75 tvari), ili možda karcinogene za ljude (skupina 2B – 288 tvari)⁵.

¹ European estimates of work-related injury and ill health, [Work-related Illnesses Identification, Causal Factors and Prevention Safe Work — Healthy Work — For Life](#) (Procjene ozljeda i bolesti povezanih s radom u Europi, Prepoznavanje bolesti povezanih s radom, uzročni čimbenici i prevencija: siguran rad – zdrav rad – za život), Takala, J., Workplace Safety and Health Institute, Singapur, prezentacija za konferenciju predsjedništva EU-a, Atena, lipanj 2014.

² Direktiva 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ) (kodificirana verzija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 158, 30.4.2004., str. 50.).

³ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006, (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

⁴ U skladu s tom Uredbom za 1 017 tvari (i skupina tvari) postalo je obvezno „usklađeno razvrstavanje” kao karcinogenih tvari „1. kategorije”, što znači da moraju biti označene naljepnicom s oznakom upozorenja „može uzrokovati rak”.

⁵ [Monographs on the evaluation of carcinogenic risk to humans](#) (Monografije o procjeni rizika od karcinogenosti za ljude), Međunarodna agencija za istraživanje raka, Svjetska zdravstvena organizacija.

Odredbe Direktive primjenjuju se i na sve tvari, smjese ili postupke iz Priloga I. Direktivi te na sve tvari ili smjese koje se ispuštaju tijekom postupaka iz tog Priloga. Prilog I. Direktivi trenutačno sadržava popis utvrđenih postupaka i tvari koje nastaju tijekom tih postupaka. Cilj je razjasniti radnicima, poslodavcima i provedbenim tijelima jesu li određena tvar ili određeni postupak, ako nisu drukčije razvrstani na temelju Uredbe (EZ) br. 1272/2008, obuhvaćeni područjem primjene Direktive. Trenutačno Prilog I. sadržava pet unosa.

U Direktivi je određeno nekoliko općih minimalnih zahtjeva za sprječavanje ili smanjenje izloženosti svim karcinogenim i mutagenim tvarima koje su obuhvaćene područjem primjene Direktive. Poslodavci moraju utvrditi i procijeniti rizike za radnike povezane s izloženošću karcinogenim (i mutagenim) tvarima te spriječiti izloženost u slučaju rizika. Takve tvari ili postupci moraju se zamijeniti manje opasnima ili bezopasnima kad god je to tehnički moguće. Kada zamjena tehnički nije moguća, karcinogene tvari moraju se, koliko je to tehnički moguće, proizvoditi i upotrebljavati u zatvorenom sustavu, kako bi se spriječila izloženost. Ako to tehnički nije moguće, izloženost radnika mora se smanjiti na tehnički najmanju moguću razinu. To je obveza smanjenja na najmanju moguću razinu u skladu s člankom 5. stavkom 2. i člankom 5. stavkom 3. Direktive.

Uz te opće minimalne zahtjeve u Direktivi se jasno navodi i da je utvrđivanje graničnih vrijednosti za profesionalnu izloženost određenim karcinogenim i mutagenim tvarima udisanjem sastavni dio mehanizma za zaštitu radnika⁶. Za tvari za koje još nisu utvrđene granične vrijednosti one se moraju utvrditi i ponovo razmotriti kad god je to moguće s obzirom na novije znanstvene podatke⁷. Konkretno granične vrijednosti za izloženost određenim tvarima utvrđene su u Prilogu III. Direktivi. Trenutačno Prilog III. sadržava tri unosa.

Granične vrijednosti za profesionalnu izloženost utvrđene u Direktivi trebalo bi, prema potrebi, ponovo razmotriti kako bi se uzeli u obzir novi znanstveni podatci, poboljšanja mjernih tehnika, mjere za upravljanje rizicima i drugi relevantni čimbenici.

Na temelju navedenog predlažu se tri konkretne mjere:

a) uključiti u Prilog I. Direktivi rad koji uključuje izlaganje kristalnoj prašini silicijeva dioksida koja nastaje tijekom radnog postupka i udisanjem može doprijeti u pluća, te utvrditi odgovarajuću graničnu vrijednost u Prilogu III.

Međunarodna agencija za istraživanje raka navela je u Monografiji 100C⁸, na temelju novijih znanstvenih dokaza, da je „kristalni silicijev dioksid u obliku kvarcne ili kristobalitinne prašine” karcinogen za ljude (skupina 1). Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti (SCOEL) procijenio je zdravstvene učinke kristalnog silicijeva dioksida (prašine koja udisanjem može doprijeti u pluća) na radnike pri njihovom radu. Granična vrijednost koju se ovom inicijativom predlaže za uključivanje u Prilog III. i s kojom se složio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu (ACSH) uz nastojanje da se osigura zaštita zdravlja radnika odražava i socioekonomske čimbenike izvedivosti.

Kristalni silicijev dioksid koji se stavlja na tržište podliježe obvezi razvrstavanja u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008, dok se kristalna prašina silicijeva dioksida koja nastaje tijekom radnog postupka ne stavlja na tržište te se stoga ne razvrstava u skladu s tom Uredbom. Međutim, Direktivom se predviđa da se u Prilog I. uključe tvari ili smjese koje se ispuštaju tijekom postupaka iz tog Priloga a, iako ne podliježu obvezi razvrstavanja u skladu s

⁶ Članak 1. stavak 1. i uvodna izjava (13) Direktive.

⁷ Uvodna izjava (13) Direktive.

⁸ IARC(2012) <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100C/mono100C-14.pdf>

navedenom Uredbom, ispunjavaju kriterije za razvrstavanje kao karcinogene tvari. Kristalna prašina silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća pripada u tu kategoriju;

b. utvrditi u Prilogu III. granične vrijednosti za još 10 karcinogenih tvari

Dostupni znanstveni dokazi potvrđuju potrebu da se Prilog III. nadopuni graničnim vrijednostima za još 10 karcinogenih tvari. Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti dao je preporuke za sve te tvari osim za dvije: *o*-toluidin i 2-nitropropan. Za te dvije tvari Komisija se uglavnom oslanjala na znanstvene podatke dostupne široj javnosti, uključujući zaključke nacionalnih znanstvenih odbora koji utvrđuju granične vrijednosti za profesionalnu izloženost. Za sve vidove prijedloga zatraženo je mišljenje Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu, u skladu s člankom 2. stavkom 2. Odluke Vijeća od 22. srpnja 2003.⁹ Za predložene vrijednosti nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu uzeti su u obzir socioekonomski čimbenici izvedivosti;

c. ponovno razmotriti postojeće granične vrijednosti za prašine tvrdog drveta i vinilklorid monomer s obzirom na dostupne znanstvene podatke

Za dvije od triju postojećih graničnih vrijednosti utvrđenih u Prilogu III. Direktivi, za rad koji uključuje izloženost prašinama tvrdog drveta i vinilkloridu monomeru, Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti izdao je revidirane preporuke 2003. odnosno 2004. U tim je preporukama navedeno da je potrebno razmotriti revidiranje postojećih graničnih vrijednosti za prašine tvrdog drveta i vinilklorid monomer jer su previsoke za propisnu zaštitu radnika. Stoga bi trebalo ponovno razmotriti postojeće granične vrijednosti za prašine tvrdog drveta i vinilklorid monomer s obzirom na novije znanstvene podatke.

• **Usklađenost s postojećim odredbama politike u tom području**

Osiguranje sigurne i zdrave radne okoline za više od 217 milijuna radnika u EU-u strateški je cilj Komisije, kako je navela u svojoj nedavnoj Komunikaciji o strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014. – 2020. (u kojoj se opisuje strategija za zdravlje i sigurnost na radu)¹⁰. Jedan je od glavnih izazova utvrđenih u strategiji poboljšati prevenciju bolesti povezanih s radom rješavanjem postojećih, novih i nadolazećih rizika.

Ova inicijativa u skladu je s prioritetom Komisije da ostvari šire i poštenije jedinstveno tržište, posebno njegovu socijalnu dimenziju. U skladu je i s nastojanjima Komisije da ostvari pošteno i uistinu paneuropsko tržište rada na kojemu se radnicima omogućuju adekvatna zaštita i održivi poslovi.¹¹ To uključuje zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu, socijalnu zaštitu te prava povezana s ugovorom o radu.

Okvirna Direktiva 89/391/EEZ¹² o zdravlju i sigurnosti na radu i Direktiva 98/24/EZ¹³ o rizicima na radu povezanim s kemijskim sredstvima primjenjuju se kao općenito zakonodavstvo ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe Direktive.

⁹ Odluka Vijeća od 22. srpnja 2003. o osnivanju Savjetodavnog odbora za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, SL C 218, 13.9.2003., str. 1. – 4.

¹⁰ COM(2014) 332 završna verzija, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0332&from=HR>

¹¹ Govor predsjednika Junckera o stanju Unije održan u Europskom parlamentu 9. rujna 2015.

¹² Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu (SL L 183, 29.6.1989., str. 1.).

¹³ Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima (četnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) (SL L 131, 5.5.1998., str. 11).

Socijalni partneri iz 18 europskih industrijskih sektora potpisali su 2006. na temelju socijalnog dijaloga europski višesektorski Sporazum o zaštiti zdravlja radnika pravilnim rukovanjem i uporabom kristalnog silicijevog dioksida i proizvoda koji ga sadržavaju (NEPSi). Riječ je o neovisnom sporazumu koji je sklopljen u skladu s člankom 155. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a provode ga socijalni partneri u skladu s člankom 155. stavkom 2. UFEU-a¹⁴. Tim se Sporazumom nadopunjuje ovaj prijedlog jer se u njemu poslodavcima daju smjernice i potiču preventivne mjere za smanjenje izloženosti. No, kako nije prenesen u zakonodavstvo EU-a i ne obuhvaća građevinski sektor, u kojemu je izloženost najveća, Sporazum ne može zamijeniti obvezujuće granične vrijednosti za izloženost iz Direktive.

• **Uskladenost s drugim politikama Unije**

Poboljšanje radnih uvjeta, sprječavanje teških nesreća i profesionalnih bolesti te promicanje zdravlja radnika tijekom cijelog njihova radnog vijeka među glavnim su načelima u skladu s težnjom da se ostvari europski socijalni rang AAA koju je predsjednik Juncker istaknuo u svojim političkim smjernicama. Pozitivno utječu i na produktivnost i konkurentnost te su ključni za promicanje duljeg radnog vijeka u skladu s ciljem pametnog, održivog i uključivog rasta u okviru strategije Europa 2020.¹⁵

Od 13 tvari koje se razmatraju u ovom prijedlogu tri su predložene za uvrštavanje u popis „posebno zabrinjavajućih tvari” sastavljen u skladu s člankom 59. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)¹⁶: hidrazin, *o*-toluidin i vatrootporna keramička vlakna. I Europska agencija za kemikalije predložila je da se vatrootporna keramička vlakna uvrste u Prilog XIV. Uredbi REACH. Za neke spojeve kroma(VI) utvrđeno je da su „posebno zabrinjavajuće tvari” te su dodani na popis tvari predloženih za uvrštavanje, a nakon preporuke Agencije su i uvršteni u Prilog XIV. Uredbi REACH.

Direktiva i Uredba REACH međusobno se pravno nadopunjuju. Okvirnom Direktivom 89/391/EEZ, koja se primjenjuje kao općenito zakonodavstvo na njome obuhvaćeno područje, predviđeno je da se ona primjenjuje ne dovodeći u pitanje postojeće ili buduće nacionalne odredbe ili odredbe EU-a koje su povoljnije za zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika na radu. U Uredbi REACH se pak navodi da se ona primjenjuje ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo o zaštiti radnika, uključujući Direktivu.

U kontekstu međusobnog nadopunjavanja Direktive i Uredbe REACH primjereno je predložiti granične vrijednosti u okviru Direktive iz sljedećih razloga:

- prašine tvrdog drveta i kristalni silicijev dioksid koji udisanjem može doprijeti u pluća, koji nastaju tijekom postupaka na radu, nisu obuhvaćeni područjem primjene Uredbe REACH,
- granične vrijednosti važan su dio Direktive i šireg pristupa upravljanju kemijskim rizicima u okviru zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Uredbom REACH se pak ne nastoji utvrditi granične vrijednosti za profesionalnu izloženost,

¹⁴ Trenutačno Komisija dovršava svoje izvješće o ocjeni NEPSi-ja.

¹⁵ COM(2010) 2020 i COM(2014) 130 završna verzija.

¹⁶ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.) (kako je izmijenjena).

- Direktivom su obuhvaćene sve upotrebe određene tvari na radnome mjestu tijekom cijelog njezina životnog vijeka te izloženost radnika karcinogenim tvarima koje se ispuštaju pri *bilo kojoj aktivnosti na radu*, neovisno o tome stvaraju li se namjerno te jesu li dostupne na tržištu,
- Uredbom REACH se pri procjeni rizika naglasak stavlja na lanac opskrbe, te se usredotočuje na „svaku tvar posebno”. Procjena rizika koju poslodavci provode u skladu s Direktivom 2004/37/EZ povezana je s radnim mjestom i specifična za pojedine postupke te bi u njoj trebalo uzeti u obzir i akumuliranu izloženost radnika svim karcinogenim tvarima prisutnima na radnome mjestu. S gledišta sprječavanja izloženosti karcinogenim tvarima, Direktivom se nudi holistički pristup rizicima na radnome mjestu.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Člankom 153. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a predviđeno je da Europski parlament i Vijeće mogu „poštujući uvjete i tehnička pravila koja postoje u pojedinim državama članicama u područjima iz stavka 1. točki (a) do (i) [članka 153. UFEU-a] posredstvom direktiva usvojiti minimalne uvjete koji se postupno primjenjuju. Takve direktive neće sadržavati upravna, financijska ili pravna ograničenja kojima bi se otežavalo osnivanje i razvoj malih i srednjih poduzeća.” U članku 153. stavku 1. točki (a) UFEU-a navodi se da Unija podupire i dopunjuje djelatnost država članica u „poboljšavanju posebice radne okoline radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika”.

Direktiva 2004/37/EZ donesena je na temelju članka 153. stavka 2. točke (b) radi poboljšanja zdravlja i sigurnosti radnika. Na osnovu toga, člankom 16. Direktive 2004/37/EZ predviđa se donošenje graničnih vrijednosti u skladu s postupkom utvrđenim u članku 153. stavku 2. UFEU-a za sve karcinogene ili mutagene tvari za koje je to moguće.

Cilj je ovog prijedloga povećati razinu zaštite zdravlja radnika u skladu s člankom 153. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a uvrštavanjem rada koji uključuje izlaganje kristalnoj prašini silicijeva dioksida koja nastaje tijekom radnog postupka i udisanjem može doprijeti u pluća (frakcija koja udisanjem može doprijeti u pluća) u Prilog I. Direktivi 2004/37/EZ. To se postiže utvrđivanjem dodatnih minimalnih zahtjeva za zaštitu zdravlja radnika u obliku graničnih vrijednosti u Prilogu III. Direktivi te revizijom trenutačnih graničnih vrijednosti u Prilogu III. za dvije karcinogene tvari s obzirom na novije znanstvene podatke. Članak 153. stavak 2. točka (b) UFEU-a stoga je primjerena pravna osnova za prijedlog Komisije.

U skladu s člankom 153. stavkom 2. UFEU-a poboljšavanje posebice radne okoline radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika vid je socijalne politike u kojemu EU i države članice dijele nadležnost.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Budući da su rizici za zdravlje i sigurnost radnika uvelike slični diljem EU-a, važno je da EU podupire države članice u upravljanju takvim rizicima.

Podatci koji su prikupljeni tijekom pripreme ukazuju na velike razlike u utvrđivanju graničnih vrijednosti za karcinogene tvari obuhvaćene ovim prijedlogom među državama članicama.¹⁷

¹⁷ Vidjeti tablicu 1. u Prilogu 6. procjeni učinaka.

Neke države članice već su utvrdile obvezujuće granične vrijednosti jednake vrijednostima koje je preporučio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu ili niže od njih. Dakle, moguće je jednostrano nacionalno djelovanje u utvrđivanju graničnih vrijednosti za te tvari. Međutim, u brojnim slučajevima države članice nemaju granične vrijednosti ili su one manje povoljne za zaštitu zdravlja radnika od vrijednosti iz prijedloga.¹⁸ Usto, ako postoje nacionalne granične vrijednosti, one uvelike variraju, što znači da se osiguravaju različite razine zaštite.¹⁹ Neke od tih graničnih vrijednosti znatno su više nego što se preporučuje na temelju znanstvenih dokaza.

U takvim se okolnostima samo mjerama koje poduzimaju države članice ne mogu svim radnicima EU-a u svim državama članicama osigurati minimalni standardi zaštite zdravlja i sigurnosti od rizika povezanih s izloženošću tim karcinogenim tvarima. Udio radnika koji su možda izloženi a nemaju takvu pravnu zaštitu uzet je u obzir pri analizi učinaka uvođenja graničnih vrijednosti za svaku od tih karcinogenih tvari. U sklopu toga provjerene su supsidijarnost i proporcionalnost za svaku tvar te se pokazalo, za tvari za koje su bili dostupni odgovarajući podaci, da bi se uvođenjem predloženih graničnih vrijednosti poboljšala pravna zaštita za 33 % do 98 % izloženih radnika.²⁰

Iz toga slijedi da je djelovanje na razini EU-a kako bi se postigli ciljevi ovog prijedloga potrebno i u skladu s člankom 5. stavkom 3. UFEU-a.

Ako granične vrijednosti ne postoje ili su previsoke, to može biti i poticaj poduzećima da svoje proizvodne objekte smjeste u države članice s nižim standardima, što bi utjecalo na troškove proizvodnje. U svakom slučaju razlike u radnim standardima utječu na konkurentnost, jer znače različite troškove za subjekte. Takvi se poremećaji jedinstvenog tržišta mogu smanjiti stvaranjem ravnopravnih uvjeta pomoću utvrđivanja jasnih, konkretnih minimalnih standarda zaštite radnika u državama članicama.

Nadalje, ovim će se prijedlogom potaknuti više fleksibilnosti u prekograničnom zapošljavanju jer će radnici znati da imaju minimalne standarde i razine zaštite zdravlja u svim državama članicama.

Direktiva se može izmijeniti samo na razini EU-a, nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima (uprava i radnici) u dvije faze u skladu s člankom 154. UFEU-a.

- **Proporcionalnost**

Ovim se prijedlogom napreduje prema postavljenim ciljevima za poboljšanje životnih i radnih uvjeta radnika izmjenom Direktive.

Za predložene vrijednosti uzeti su u obzir socioekonomski čimbenici izvedivosti nakon dugih, intenzivnih razgovora sa svim dionicima (predstavnicima udruga zaposlenika, udruga poslodavaca i vlada).

Prijedlog državama članicama ostavlja mogućnost da zadrže iste ili odrede povoljnije standarde za radnike te fleksibilnost kako bi mogle uzeti u obzir posebne značajke svoje nacionalne situacije. U skladu s člankom 153. stavkom 4. UFEU-a odredbama ovog

¹⁸ Vidjeti tablicu 2. u Prilogu 6. procjeni učinaka.

¹⁹ Na primjer, za 1,3-butadien vrijednosti se kreću od 4,5 do 100 mg/m³. Za etilen oksid vrijednosti se kreću od 0,84 do 90 mg/m³.

²⁰ Vidjeti tablicu 4. u Prilogu 6. procjeni učinaka.

prijedloga ne sprječava se ni jednu državu članicu da zadrži ili uvede strože zaštitne mjere koje su u skladu s Ugovorima, primjerice u obliku nižih graničnih vrijednosti. U skladu s člankom 153. stavkom 3. UFEU-a države članice mogu socijalnim partnerima na njihov zajednički zahtjev povjeriti provedbu direktiva donesenih na temelju članka 153. stavaka 2. UFEU-a, poštujući time provjerene nacionalne mehanizme regulacije u tom području.

Iz navedenog slijedi da se, u skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. stavku 4. UEU-a, ovim prijedlogom ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

U članku 153. stavku 2. točki (b) UFEU-a navodi se da se minimalni uvjeti u području zaštite zdravlja i sigurnosti radnika donose „posredstvom direktiva”.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINAKA

- **Ex post evaluacije / provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nedavno je završena neovisna *ex post* evaluacija Direktive (kao dijela cjelokupne pravne stečevine o zdravlju i sigurnosti na radu). Osim dodirnih točaka Uredbe REACH i Direktive ključni problemi utvrđeni u evaluaciji nisu obuhvaćeni područjem primjene ovog prijedloga, koji je posebno usmjeren na tehničke izmjene priloga Direktivi, a ne na šira pitanja politike povezana s funkcioniranjem ili relevantnošću Direktive.

- **Savjetovanja s dionicima**

Savjetovanje s europskim socijalnim partnerima u dvije faze u skladu s člankom 154. UFEU-a

Za ovaj zakonodavni prijedlog u području socijalne politike Komisija je provela savjetovanje sa socijalnim partnerima u dvije faze u skladu s člankom 154. UFEU-a.

Prva faza savjetovanja o zaštiti radnika od rizika povezanih s izloženošću karcinogenim, mutagenim i reproduktivno toksičnim tvarima na radu započela je 6. travnja 2004.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. UFEU-a zatraženo je mišljenje socijalnih partnera o mogućem smjeru djelovanja EU-a u tom području. U toj je fazi potvrđeno da je potrebno djelovanje na razini EU-a kako bi se uveli bolji standardi u cijelom EU-u te kako bi se rješavale situacije u kojima su radnici izloženi. Svi europski socijalni partneri koji su se odazvali pozivu na savjetovanje²¹ naglasili su važnost zaštite radnika od zdravstvenih rizika u tom području.

Međutim, iako su svi sudionici u savjetovanju priznali važnost postojećeg zakonodavstva, njihova su mišljenja o strategiji i smjeru budućeg djelovanja te o odabiru čimbenika koje bi trebalo uzeti u obzir bila različita.²²

²¹ Europsko udruženje konfederacija industrije i poslodavaca (UNICE), Europski centar za poduzeća u javnom vlasništvu i od općeg društvenog interesa (CEEP), Europsko udruženje obrtnika, malih i srednjih poduzetnika (UEAPME), Europska konfederacija sindikata (ETUC), Europska konfederacija izvršnog i upravnog osoblja (CEC), Konfederacija nacionalnih organizacija kožarske i tekstilne industrije u Europskoj zajednici (COTANCE), Europska trgovinska udruga hotela, restorana i kafića (HOTREC), Europska federacija sindikata u prehrambenom, poljoprivrednom i turističkom sektoru te srodnim granama (EFFAT), Međunarodna mreža sindikata – europski frizeri i kozmetičari (UNI-Europa Hair&Beauty).

²² CISNET EMPL 8676 od 15. lipnja 2006.

Druga faza savjetovanja započela je 16. travnja 2007. u skladu s člankom 154. stavkom 3. UFEU-a o sadržaju prijedloga.

Raspravljalo se konkretno o sljedećem:

- uključivanju reproduktivno toksičnih tvari (1.A i 1.B kategorije) u područje primjene Direktive 2004/37/EZ,
- ažuriranju graničnih vrijednosti za tvari u Prilogu III. Direktivi 2004/37/EZ,
- uključivanju graničnih vrijednosti za dodatne tvari u Prilog III. Direktivi 2004/37/EZ,
- uvođenju kriterija za utvrđivanje graničnih vrijednosti za karcinogene i mutagene tvari,
- usredotočavanju na zahtjeve za osposobljavanje i informiranje.

Komisija je primila odgovore sedam organizacija europskih socijalnih partnera²³. U svojim odgovorima te su organizacije potvrdile svoj pristup sprječavanju profesionalnih rizika povezanih s karcinogenim i mutagenim tvarima na radu kako je opisan u njihovim odgovorima u prvoj fazi savjetovanja.

Prikupljeni odgovori mogu se sažeti kako slijedi:

- **nije bilo znatnih razilaženja u stavovima** o metodologijama koje bi trebalo primijeniti i kriterijima koje bi trebalo utvrditi za izvođenje graničnih vrijednosti. Uvođenje kriterija za utvrđivanje graničnih vrijednosti općenito se smatralo pozitivnim. Međutim, procjene socioekonomskih učinaka i razmatranje čimbenika izvedivosti trebali bi biti dio kriterija. Socijalni partneri izrazili su mišljenje da bi Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu trebao imati važnu ulogu u utvrđivanju graničnih vrijednosti,
- **postignut je opći konsenzus** da je potrebno djelotvorno provesti zahtjeve za osposobljavanje i informiranje, što se smatra ključnim vidom politike prevencije,
- **revidiranje obvezujućih graničnih vrijednosti** trebalo bi razmotriti u kontekstu provedbe Uredbe REACH te odnosa i interakcije između graničnih vrijednosti i izvedenih razina izloženosti bez učinka (DNEL – *Derived No-Effect Level*) koje se izvode za opasne kemikalije u skladu s Uredbom REACH.

Službeno savjetovanje sa socijalnim partnerima dovršeno je 2007., no savjetovanjem sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu (opisano u nastavku), u kojem su sudjelovali socijalni partneri i predstavnici država članica, osiguralo se propisno informiranje socijalnih partnera o mogućnostima za granične vrijednosti te njihovo aktivno sudjelovanje u utvrđivanju najboljih vrijednosti.

Na kraju pripremnog postupka Komisija je 21. travnja 2016. organizirala sastanak sa socijalnim partnerima kako bi predstavila predviđeno područje primjene i pristup nacrtu Direktive. Oni su se temeljili na savjetovanju u dvije faze i detaljnim raspravama u okviru

²³ Četiri organizacije poslodavaca (Business Europe, Eurocommerce, Europsko udruženje obrtnika, malih i srednjih poduzetnika (UEAPME) i Europska industrija cementa), dvije organizacije radnika (Europska konfederacija sindikata (ETUC) i Europska federacija graditelja i drvvara (EFBWW)) i jedna neovisna organizacija (Britansko društvo za higijenu na radnome mjestu (BOHS)).

Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu o pojedinim tvarima i graničnim vrijednostima koje bi trebalo uvrstiti u priloge Direktivi.

Savjetovanje sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu – tripartitna Radna skupina za kemikalije na radnome mjestu (WPCs)

Nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima Komisija je na sjednici tripartitne Radne skupine za kemikalije na radnome mjestu (dalje u tekstu: Radna skupina) u travnju 2008. obavijestila njezine članove o svojoj namjeri da predloži reviziju Direktive. Na sjednici u ožujku 2011. detaljno se raspravljalo o rezultatima istraživanja provedenog za Komisiju (dalje u tekstu: Istraživanje IOM-a²⁴) na temelju nacрта izvješća za pojedine tvari. O pojedinim tvarima raspravljalo se na raznim sjednicama Radne skupine 2011.²⁵, 2012.²⁶ i 2013.²⁷, nakon čega su sastavljeni jedno mišljenje i dva dopunska mišljenja koja su donesena na plenarnim sjednicama Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu 2012.²⁸ i 2013.^{29,30}

Nakon savjetovanja je, među ostalim, izražena potpora za sljedeće:³¹

- da se ograničen broj tvari koje nastaju tijekom radnog postupka uključi u područje primjene Direktive uvrštavanjem u Prilog I.,
- da se postojeće granične vrijednosti iz Priloga III. revidiraju s obzirom na najnovije znanstvene podatke te da se u Prilog III. uvrste dodatne granične vrijednosti za ograničen broj tvari ako postoji osnova za to prema dostupnim informacijama, uključujući znanstvene i tehničke podatke.

U ovaj su prijedlog uvrštene granične vrijednosti s kojima se složio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu.

Sastanci s predstavnicima industrije i radnika

²⁴ IOM Research Project P937/99, May 2011 – Health, social-economic and environmental aspects of possible amendments to the EU Directive on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens and mutagens at work (Istraživački projekt IOM-a P937/99, svibanj 2011. – Zdravstveni, socioekonomski i ekološki aspekti mogućih izmjena Direktive EU-a o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu).

²⁵ Sastanak Radne skupine 23. ožujka 2011., sastanak Radne skupine 15. lipnja 2011., sastanak Radne skupine 26. listopada 2011.

²⁶ Sastanak Radne skupine 21. ožujka 2012., sastanak Radne skupine 6. lipnja 2012., sastanak Radne skupine 21. studenoga 2012.

²⁷ Sastanak Radne skupine 6. ožujka 2013., sastanak Radne skupine 19. lipnja 2013., sastanak Radne skupine 2. listopada 2013.

²⁸ Mišljenje o pristupu i sadržaju predviđenog prijedloga Komisije o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu. Doneseno 5.12.2012. (dok. 2011/12).

²⁹ Dopunsko mišljenje o pristupu i sadržaju predviđenog prijedloga Komisije o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu. Doneseno 30.5.2013. (dok. 727/13).

³⁰ Dopunsko mišljenje br. 2 o pristupu i sadržaju predviđenog prijedloga Komisije o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu. Doneseno 28.11.2013. (dok. 2016/13).

³¹ Tri donesena mišljenja Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu uključuju, prema potrebi, posebne komentare interesnih skupina (socijalnih partnera i država članica) u kojima se općenito odražavaju glavni stavovi svake od tih skupina tijekom rasprava Radne skupine za kemikalije na radnome mjestu. U mnogim slučajevima nema posebnih komentara jer je postignut konsenzus triju interesnih skupina. Stoga bi konačna mišljenja Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu trebalo smatrati reprezentativnima za stavove interesnih skupina koje su sudjelovale u njihovoj izradi.

Od 2013. do 2015. održan je niz sastanaka služba Komisije s predstavnicima industrije i radnika za koje su pojedine tvari obuhvaćene ovom inicijativom relevantne.³² Glavna svrha sastanaka, koje je zatražila industrija, bila je dobiti informacije o postupku izmjene zakonodavstva općenito te o namjeri Komisije u vezi s predloženim vrijednostima za pojedine tvari, kao što su kristalni silicijev dioksid koji udisanjem može doprijeti u pluća, prašine tvrdog drveta ili vatrootporna keramička vlakna.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Pri reviziji ili utvrđivanju novih graničnih vrijednosti u okviru Direktive slijedi se poseban postupak. On uključuje znanstveno savjetovanje prvenstveno sa Znanstvenim odborom za ograničenja profesionalne izloženosti te savjetovanje sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu. Komisija se može pozvati i na znanstvene informacije iz drugih izvora ako su podatci dovoljno pouzdani i javni (npr. monografije Međunarodne agencije za istraživanje raka ili zaključci znanstvenih odbora koji utvrđuju nacionalne granične vrijednosti).

Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti uspostavljen je na temelju Odluke Komisije 2014/113/EU³³ radi procjene učinaka kemijskih sredstava na zdravlje radnika na radu. Radom Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti izravno se podupire regulatorna aktivnost EU-a u području sigurnosti i zdravlja na radu. Odbor razvija komparativno analitičko znanje visoke kvalitete te osigurava da se prijedlozi, odluke i politike Komisije u području zaštite sigurnosti i zdravlja radnika temelje na čvrstim znanstvenim dokazima. Odbor Komisiji posebno pomaže pri ocjeni najnovijih dostupnih znanstvenih podataka i predlaganju graničnih vrijednosti za profesionalnu izloženost za zaštitu radnika od kemijskih rizika koje treba utvrditi na razini Unije u skladu s Direktivom Vijeća 98/24/EZ i Direktivom 2004/37/EZ.

Za potrebe ove inicijative službe Komisije primijenile su odgovarajuće preporuke Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti ako su izdane za pojedine tvari. Te se preporuke objavljuju na internetu³⁴.

Nakon savjetovanja s europskim socijalnim partnerima u dvije faze Glavna uprava Komisije za zapošljavanje i socijalna pitanja objavila je 25. srpnja 2008. poziv na podnošenje ponuda. Cilj je bio provesti procjenu socijalnih, ekonomskih i ekoloških učinaka niza mogućnosti politike za zaštitu zdravlja radnika od rizika zbog moguće izloženosti karcinogenim tvarima na radnome mjestu. Rezultat je bilo Istraživanje IOM-a s potpunim izvješćima o 25 karcinogenih tvari i o još dvama političkim pitanjima povezanim s mjerama za upravljanje rizicima i kriterijima za utvrđivanje graničnih vrijednosti za profesionalnu izloženost na

³² Sljedeće su organizacije, među ostalima, sudjelovale u bilateralnim raspravama sa službama Komisije o pojedinim tvarima obuhvaćenima ovom inicijativom: NEPSi (Europska mreža za silicijev dioksid koju čine europske organizacije zaposlenika i poslodavaca u sektoru), Euromines i IMA (Udruženje za industrijske minerale) za silicijev dioksid, ECFIA (Europsko udruženje za industriju keramičkih vlakana) i Unifrax za vatrootporna keramička vlakna (RCF), CEEMET (Vijeće europskih poslodavaca u metalnoj industriji, inženjerstvu i novim tehnologijama) i Eurometaux za metale kao što su krom i berilij, BeST (Znanstveno-tehnološka udruga za berilij) za berilij. Komisija je sudjelovala i na sastancima koje svake godine organizira Glavna uprava za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te male i srednje poduzetnike u suradnji s europskom industrijom stakla i keramike.

³³ Odluka Komisije 2014/113/EU od 3. ožujka 2014. o osnivanju Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti kemijskim sredstvima i stavljanju izvan snage Odluke 95/320/EZ (SL L 62, 4.3.2014., str. 18.).

³⁴ <https://circabc.europa.eu>.

temelju rizika. Rezultati tog istraživanja (sažeto izvješće i izvješća o pojedinačnim tvarima) glavna su osnova za procjenu učinaka ovog prijedloga.³⁵

- **Procjena učinaka**

Ovaj je prijedlog potkrijepljen procjenom učinaka³⁶.

Procijenjene su sljedeće mogućnosti za različite granične vrijednosti za svaku od 13 tvari:

- zadržati početno stanje bez daljnjeg djelovanja EU-a za svaku tvar obuhvaćenu inicijativom (1. mogućnost),
- donijeti vrijednosti s kojima se složio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu (2. mogućnost). Kako je već navedeno, za svaku od 13 tvari Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu razmotrio je znanstvene i tehničke podatke iz preporuka Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti (ako postoje) te formirao svoja mišljenja o graničnim vrijednostima koje bi trebalo predložiti,
- prema potrebi i ovisno o posebnim svojstvima tvari, za svaku tvar su razmatrane i mogućnosti predlaganja granične vrijednosti koja je niža (teoretski osigurava bolju zaštitu zdravlja radnika) ili viša (teoretski osigurava manju zaštitu zdravlja radnika) od vrijednosti koju je predložio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu, kao 3. i/ili 4. mogućnost. Te dodatne mogućnosti izvedene su iz Istraživanja IOM-a za koje su utvrđene prema sljedećim prioritetima:
 - i. na temelju preporuka Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti, ako postoje;
 - ii. kao vrijednosti u kojima se odražavaju dostupni podatci (npr. uzimajući u obzir postojeće granične vrijednosti u državama članicama) ili
 - iii. na temelju preporuka naručitelja (npr. uzimajući u obzir granične vrijednosti koje se primjenjuju izvan EU-a). Ako prema dostupnim podacima nije bilo osnove za utvrđivanje niže ili više granične vrijednosti od one koju je predložio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu, te su mogućnosti odbačene.

Za kristalnu prašinu silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća 2., 3. i 4. mogućnost uključivale su moguće uvrštavanje u Prilog I. Direktivi i utvrđivanje granične vrijednosti za kristalnu prašinu silicijeva dioksida (frakcija koja udisanjem može doprijeti u pluća) u Prilogu III. Direktivi.

Razmatrane su i druge mogućnosti politike, kao što su uvođenje zabrane za upotrebu tvari, samoregulacija, tržišni instrumenti, regulacija na temelju Uredbe REACH, smjernice i ostali oblici potpore za provedbu Direktive. Kad je riječ o dodirnim točkama Uredbe REACH i Direktive, Opći sud EU-a nedavno je u slučaju za koji se trenutačno razmatra uložena žalba³⁷

³⁵ U nastavku su navedene poveznice samo za tvari obuhvaćene prvom izmjenom Direktive. Sažeto izvješće; Sažeto izvješće; 1,2-epoksiopropan, 1,3-butadien, 2-nitropropan; akrilamid; bromoeten; krom(VI); etilen oksid; hidrazin; o-toluidin; vatrootporna keramička vlakna; kristalni silicijev dioksid koji udisanjem može doprijeti u pluća; prašina tvrdog drveta; vinilklorid monomer.

³⁶ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm#empl

³⁷ Dana 25. rujna 2015. Opći sud EU-a objavio je presudu u predmetu T-360/13, *Verein zur Wahrung von Einsatz und Nutzung von Chromtrioxid und anderen Chrom-VI-Verbindungen in der Oberflächentechnik eV (VECCO) protiv Europske komisije*.

razjasnio značenje prvog skupa uvjeta iz članka 58. stavka 2. Uredbe REACH za odobravanje izuzeća za uporabe ili kategorije uporabe od zahtjeva za autorizaciju – tj. *posebnog zakonodavstva Zajednice u kojemu su utvrđeni minimalni zahtjevi u pogledu zaštite zdravlja ljudi i okoliša u vezi s uporabom tvari* – kako se primjenjuje na nekoliko direktiva, uključujući Direktivu 2004/37/EZ. Opći sud zaključio je da, budući da se u Direktivi 2004/37/EZ spominju samo benzen, vinilkorid monomer i prašine tvrdog drveta, te se za njih utvrđuju najveće vrijednosti za profesionalnu izloženost, ta se Direktiva ne može smatrati „posebnom” niti zakonodavstvom kojim se utvrđuju „minimalni zahtjevi” u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe REACH.

Usto Komisija surađuje s partnerima u njihovim područjima politike i tehničkim područjima u pogledu odnosa između Uredbe REACH i direktiva o zdravlju i sigurnosti na radu povezanom s kemikalijama, a pogotovo odnosa između pojmova granične vrijednosti i izvedene razine izloženosti bez učinka (DNEL), te će izraditi smjernice o tome. Službe Komisije, države članice i socijalni partneri izrazili su mišljenje da su direktive o zdravlju i sigurnosti na radu prikladan zakonodavni okvir na razini EU-a za utvrđivanje usklađenih graničnih vrijednosti za zaštitu radnika.

Provedena je analiza ekonomskih, socijalnih i ekoloških učinaka raznih mogućnosti politike za svaku tvar³⁸. Analiza je provedena na temelju procjene zdravstvenih, socioekonomskih i ekoloških vidova predloženih izmjena Direktive u okviru Istraživanja IOM-a. Uspoređene su mogućnosti politike i najbolja je mogućnost odabrana na temelju sljedećih kriterija: savjeta znanstvenika (posebno preporuka Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti, ako postoje), djelotvornosti, učinkovitosti i dosljednosti. Izračunati su troškovi i koristi tijekom 60-godišnjeg razdoblja u skladu s procjenama tereta budućih oboljenja od raka u tom razdoblju, kako bi se uzelo u obzir razdoblje latencije te bolesti.

Za neke karcinogene tvari (npr. spojeve kroma(VI), prašine tvrdog drveta i kristalnu prašinu silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća) bilo je očigledno koja je vrijednost najbolja. Za druge (npr. 2-nitropropan i akrilamid) utvrđeni su troškovi i koristi zadržavanja početnog stanja bez daljnjeg djelovanja i utvrđivanja granične vrijednosti na razini EU-a bili slični.

Odabrane su vrijednosti s kojima se složio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu kao politički izbor za svih 13 tvari obuhvaćenih ovim prijedlogom.

Kad je riječ o učinku na radnike, ovim bi se prijedlogom trebale ostvariti koristi u smislu sprječavanja da radnici obolijevaju od raka povezanog s radom kad se to može izbjeći te, posljedično, sprječavanja nepotrebne patnje i bolesti. Usto, prijedlogom bi se smanjili i nepotrebni izdaci za zdravlje kako slijedi:

- kristalna prašina silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća: predloženom vrijednošću od 0,1 mg/m³ do 2069. izbjeći će se 99 000 oboljenja od raka, čime će se ostvariti ukupna zdravstvena korist u financijskoj vrijednosti od 34 – 89 milijardi EUR,
- prašine tvrdog drveta: graničnom vrijednošću od 3 mg/m³ ostvarit će se ukupna zdravstvena korist u financijskoj vrijednosti od 12 – 54 milijuna EUR,

³⁸ Za detaljnu analizu učinaka različitih mogućnosti politike i njihovu usporedbu vidjeti 5. odjeljak procjene učinaka.

- očekuje se da će se i graničnom vrijednošću od 0,025 mg/m³ za sve spojeve kroma(VI) ostvariti koristi.

Dakle, primjenom odabrane mogućnosti smanjio bi se broj oboljenja raka i smanjilo bi se ekonomsko opterećenje zbog izloženosti radnika opasnim tvarima.

Kad je riječ o učinku na poslodavce, važno je, s ekonomskog gledišta, razlikovati troškove koji su poticajni i one koji nisu poticajni za poboljšanja u području zdravlja i sigurnosti. Prednost je uvođenja graničnih vrijednosti na razini EU-a za poduzeća to što će na temelju prijedloga poduzeća moći izbjevati troškove koji bi inače u slučaju neusklađenosti s tim vrijednostima dugoročno negativno utjecali na njihove poslovne izgled.

Za većinu karcinogenih tvari učinak na operativne troškove za poduzeća (uključujući mala i srednja poduzeća) bit će minimalan jer će biti potrebne tek male prilagodbe kako bi se osigurala potpuna usklađenost.

Prijedlogom se ne nameću ni dodatne obveze informiranja niti će se njime povećati administrativno opterećenje za poduzeća.

Kad je riječ o učinku na države članice / nacionalna tijela, s obzirom na znatne ekonomske troškove koje radnici imaju zbog izloženosti opasnim tvarima, ovim bi se prijedlogom pridonijelo i smanjenju financijskih gubitaka za socijalne sustave država članica. S ekonomskoga gledišta, područje primjene i primjerenost graničnih vrijednosti na razini cijelog EU-a najvažniji su pri određivanju tko će snositi teret troškova profesionalnih bolesti.

Administrativni troškovi i troškovi provedbe razlikovat će se ovisno o trenutačnom statusu pojedinih tvari u državama članicama, no ne bi trebali biti veliki. Nadalje, ako se utvrde granične vrijednosti na razini EU-a, nacionalna tijela neće više morati neovisno procjenjivati svaku karcinogenu tvar, tj. neće biti neučinkovitih ponavljanja istih zadataka.

Na temelju iskustva iz rada Odbora viših inspektora rada (SLIC) te s obzirom na organizaciju aktivnosti provedbe u različitim državama članicama ne očekuje se da će uvođenje novih graničnih vrijednosti u Direktivu utjecati na sveukupne troškove inspekcijskih pregleda. Oni se većinom planiraju neovisno o prijedlogu, uglavnom na temelju pritužbi koje se podnesu tijekom godine i u skladu s inspekcijskim strategijama koje utvrdi nadležno tijelo. Trebalo bi napomenuti i da postojanje granične vrijednosti olakšava rad inspektora jer se jasnije određuje koje su prihvatljive razine izloženosti, što pomaže pri provjerama usklađenosti.

Nadležna tijela mogla bi imati dodatne administrativne troškove zbog nužnog informiranja i osposobljavanja osoblja o reviziji te revidiranja kontrolnih popisa za usklađenost. Međutim, ti su troškovi niski u odnosu na ukupne troškove funkcioniranja koje će imati nacionalna tijela za provedbu.

Na temelju usporedbe mogućnosti i analize troškova i koristi može se zaključiti da se prijedlogom postižu postavljeni ciljevi za razumne ukupne troškove i da je prijedlog primjeren.

Prijedlogom se ne utječe znatno na okoliš.

- **Primjerenost propisa i pojednostavnjenje**

Učinak na mala i srednja poduzeća

Ovaj prijedlog ne uključuje pojednostavljene režime za mikropoduzeća ili mala i srednja poduzeća. To je stoga jer u skladu s Direktivom mala i srednja poduzeća nisu izuzeta od obveze da uklone ili svedu na najmanju moguću mjeru rizike od izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu.

Za mnoge tvari obuhvaćene ovom inicijativom već postoje granične vrijednosti na nacionalnoj razini, čak i ako se razlikuju među državama članicama. Utvrđivanje graničnih vrijednosti iz ovog prijedloga ne bi trebalo utjecati na mala i srednja poduzeća u državama članicama u kojima su nacionalne granične vrijednosti jednake predloženima ili niže. Međutim, zbog razlika u graničnim vrijednostima na nacionalnoj razini, u nekim će slučajevima, ovisno o industrijskoj praksi, biti ekonomskog učinka u državama članicama (i za gospodarske subjekte s poslovnim nastanom u tim državama) u kojima su za tvari iz prijedloga trenutne granične vrijednosti za profesionalnu izloženost više.

Za većinu karcinogenih tvari učinak operativnih troškova za poduzeća (uključujući mala i srednja poduzeća) bit će minimalan jer će biti potrebne tek male prilagodbe kako bi se osigurala potpuna usklađenost. Prijedlogom se neće nametnuti ni dodatne obveze informiranja niti će se njime povećati administrativno opterećenje za poduzeća, a ne očekuje se ni da će nastati znatni troškovi u području okoliša.

Učinak na konkurentnost EU-a i međunarodnu trgovinu

Prevenција rizika te promicanje sigurnijih i zdravijih uvjeta na radnome mjestu ključni su ne samo za poboljšanje kvalitete radnih mjesta i radnih uvjeta, već i za promicanje konkurentnosti. Održavanje zdravlja radnika ima izravan i mjerljiv pozitivan učinak na produktivnost i pridonosi poboljšanju održivosti sustava socijalne sigurnosti. Provedba odredaba ovog prijedloga pozitivno bi se odrazila na tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu. Graničnim vrijednostima na razini cijelog EU-a za tvari iz prijedloga izbjegla bi se nejednaka konkurentnost poduzeća u državama članicama s različitim nacionalnim graničnim vrijednostima.

Ne bi trebalo biti znatnog utjecaja na vanjsku konkurentnost poduzeća iz EU-a jer su mnoge od predloženih vrijednosti slične onima u drugim zemljama,³⁹ posebno glavnim trgovinskim partnerima EU-a kao što su SAD, Australija ili Švicarska.⁴⁰

• Utjecaj na temeljna prava

Ciljevi prijedloga u skladu su s temeljnim pravima kako su utvrđena u Povelji EU-a o temeljnim pravima, posebno u članku 2. (pravo na život) i članku 31. (pravo na poštene i pravične radne uvjete kojima se čuvaju zdravlje, sigurnost i dostojanstvo radnika).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Za ovaj prijedlog nisu potrebna dodatna financijska sredstva ni dodatno osoblje iz proračuna EU-a ili tijela koja je uspostavio EU.

³⁹ Vidjeti tablicu 3. u Prilogu 6. procjeni učinaka.

⁴⁰ Na primjer, predložena vrijednost za izloženost prašinama tvrdog drveta je 3 mg/m³, dok je u Kanadi i Australiji ta vrijednost 1 mg/m³. Predložena vrijednost za vinilklorid monomer je 1 ppm, a vrijednost u SAD-u i Kanadi je također 1 ppm. A vrijednost od 0,1 mg/m³ koja je predložena za kristalni silicijev dioksid koji udisanjem može doprijeti u pluća jednaka je vrijednosti u SAD-u, Australiji i Kanadi.

5. OSTALI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Prijedlogom je predviđeno praćenje broja profesionalnih bolesti i slučajeva raka povezanog s radom na temelju dostupnih izvora podataka⁴¹ te praćenje troškova koji nastaju gospodarskim subjektima (npr. gubitak produktivnosti) i sustavima socijalne sigurnosti zbog raka povezanog s radom.

Za prenošenje će se provesti procjena usklađenosti. S obzirom na složenost prikupljanja podataka predlaže se da se provede *ex post* evaluacija u skladu s člankom 17.a stavkom 4. Direktive 89/391/EZ kako bi se definirale početne vrijednosti (referentne vrijednosti) na temelju kojih će se procjenjivati djelotvornost revizije Direktive. To je primjereno jer će se zbog dugih razdoblja latencije u razvoju raka (10 do 50 godina) stvarni učinak revizije Direktive moći mjeriti tek za 15 – 20 godina.

• Dokumenti s obrazloženjima (za direktive)

Države članice Komisiji moraju dostaviti tekst nacionalnih odredaba kojima se prenosi Direktiva i korelacijsku tablicu između tih odredaba i Direktive. Potrebne su nedvosmislene informacije o prenošenju novih odredaba kako bi se osiguralo poštovanje minimalnih standarda utvrđenih prijedlogom. Predviđeno dodatno administrativno opterećenje u obliku dostavljanja dokumenata s obrazloženjima nije neproporcionalno (jednokratno je i nije potrebno uključiti puno organizacija). Dokumente s obrazloženjima mogu na učinkovitiji način sastaviti države članice.

S obzirom na navedeno, predlaže se da se države članice obvežu obavijestiti Komisiju o svojim mjerama za prijenos dostavom dokumenta ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između sastavnica Direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prijenos.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Članak 1.

U članku 1. navodi se da se Direktiva mijenja dodavanjem novog unosa 6. u Prilogu I. kako bi obuhvaćao i „rad koji uključuje izlaganje kristalnoj prašini silicijeva dioksida koja nastaje tijekom radnog postupka i udisanjem može doprijeti u pluća”.

Silicijev dioksid (SiO₂) oksid je metala IV. skupine koji se prirodno pojavljuje u obliku kristala i u amorfnom obliku. Različite modifikacije kristalnog silicijeva dioksida su: α-kvarc, β-kvarc, α-tridimit, β-tridimit, α-kristobalit, β-kristobalit, keatit, koesit, stishovit i moganit⁴². Riječ „kristalni” koja je upotrijebljena u članku 1. označava orijentaciju molekula SiO₂ u

⁴¹ Oni uključuju podatke koje bi Eurostat mogao prikupljati o profesionalnim bolestima ako rezultati trenutačne studije izvedivosti budu pozitivni te o drugim zdravstvenim problemima i bolestima povezanim s radom u skladu s Uredom (EZ) br. 1338/2008, podatke koje države članice dostavljaju u nacionalnim izvješćima o provedbi pravne stečevine EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu u skladu s člankom 17.a Direktive 89/391/EZ te podatke koje poslodavci dostavljaju nadležnim nacionalnim tijelima o slučajevima raka za koje je u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom utvrđeno da su posljedica izloženosti karcinogenoj ili mutagenoj tvari na radu u skladu s člankom 14. stavkom 8. Direktive 2004/37/EZ i koji moraju biti dostupni Komisiji u skladu s člankom 18. Direktive 2004/37/EZ.

⁴² <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100C/mono100C-14.pdf>; IARC (1997); Silica, some silicates, coal dust and paraaramid fibrils, IARC Monogr Eval Carcinog Risks Hum, 68: 1–475. PMID:9303953.

fiksnom uzorku, za razliku od neperiodičnog, nasumičnog razmještaja molekula koji se definira kao amorfni. Tri najčešća kristalna oblika silicijeva dioksida koja se pojavljuju na radnome mjestu su kvarc (CAS broj⁴³ 14808-60-7), kristobalit (CAS broj 14464-46-1) i tridimit (CAS broj 15468-32-3).

Izraz „kristalna prašina silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća” koji je upotrijebljen u članku 1. označava čestice prašine koje dopiru do plućnih alveola.

Članci od 3. do 5.

Članci od 3. do 5. sadržavaju uobičajene odredbe o prijenosu u nacionalno pravo država članica. Posebice, članak 4. odnosi se na datum stupanja na snagu Direktive.

Prilog

Termin „granična vrijednost” koji je upotrijebljen u Prilogu definiran je u članku 2. stavku (c) Direktive. Granične vrijednosti odnose se na izlaganje udisanjem tj. opisuju najvišu koncentraciju određene tvari koja se prenosi zrakom kojoj radnici smiju biti izloženi, u prosjeku, tijekom određenog razdoblja.

Granična vrijednost za kristalnu prašinu silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća primjenjuje se na „frakciju koja udisanjem može doprijeti u pluća”.

Napomena „koža” pripisuje se graničnim vrijednostima za profesionalnu izloženost za sljedeće karcinogene tvari: akrilamid, etilen oksid i hidrazin. Ta se napomena pripisuje za svaku tvar za koju je Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti procijenio da bi se apsorbiranjem kroz kožu moglo znatno doprinijeti ukupnom opterećenju za tijelo te posljedično i mogućim zdravstvenim problemima. Napomena „koža” pripisana graničnim vrijednostima označava mogućnost značajne apsorpcije kroz kožu. Poslodavci su obvezni uzeti u obzir te napomene pri procjeni rizika te pri provedbi preventivnih i zaštitnih mjera za pojedinu karcinogenu ili mutagenu tvar u skladu s Direktivom.

⁴³ Broj prema Chemical Abstracts Service.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 153. stavak 2.,

uzimajući u obzir Direktivu 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ), a posebno njezin članak 17. stavak 1.⁴⁴,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora,⁴⁵

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,⁴⁶

djelujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Direktivom 2004/37/EZ namjerava se zaštititi radnike od rizika za zdravlje i sigurnost zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radnome mjestu te se utvrđuju minimalni zahtjevi za tu zaštitu, uključujući granične vrijednosti, na temelju dostupnih znanstvenih i tehničkih podataka.
- (2) Granične vrijednosti trebalo bi ponovo razmotriti, kad god je to potrebno, s obzirom na novije znanstvene podatke.
- (3) Radi osiguranja najviše moguće razine zaštite, za pojedine je karcinogene i mutagene tvari potrebno uzeti u obzir druge načine apsorpcije, uključujući mogućnost prolaska kroz kožu.
- (4) Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti (dalje u tekstu: Odbor Komisiji posebno pomaže pri ocjeni najnovijih dostupnih znanstvenih podataka i predlaganju graničnih vrijednosti za profesionalnu izloženost za zaštitu radnika od kemijskih rizika koje treba utvrditi na razini Unije u skladu s Direktivom Vijeća

⁴⁴ SL L 158, 30.4.2004., str. 50.

⁴⁵ SL C , , str. .

⁴⁶ SL C , , str. .

98/24/EZ⁴⁷ i Direktivom 2004/37/EZ. Za tvari *o*-toluidin i 2-nitropropan nije bilo preporuka Odbora pa su razmotreni drugi izvori znanstvenih informacija koji su jednako pouzdani i javni.^{48,49}

- (5) Postoji dovoljno dokaza o karcinogenosti kristalne prašine silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, trebalo bi utvrditi graničnu vrijednost za kristalnu prašinu silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća. Kristalna prašina silicijeva dioksida koja nastaje tijekom radnog postupka i udisanjem može doprijeti u pluća ne podliježe razvrstavanju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁰. Stoga je prikladno uvrstiti rad koji uključuje izlaganje kristalnoj prašini silicijeva dioksida koja nastaje tijekom radnog postupka i udisanjem može doprijeti u pluća u Prilog I. Direktivi 2004/37/EZ te utvrditi graničnu vrijednost za kristalnu prašinu silicijeva dioksida koja udisanjem može doprijeti u pluća („frakcija koja udisanjem može doprijeti u pluća”).
- (6) Smjernice i dobre prakse razvijene na temelju inicijativa kao što je Sporazum o zaštiti zdravlja radnika pravilnim rukovanjem i uporabom kristalnog silicijevog dioksida i proizvoda koji ga sadržavaju (NEPSi), rezultat socijalnog dijaloga, vrijedni su instrumenti kojima se nadopunjuju regulatorne mjere te posebno podupire djelotvorna provedba graničnih vrijednosti.
- (7) Granične vrijednosti koje su u Prilogu III. Direktivi 2004/37/EZ utvrđene za vinilklorid monomer i prašine tvrdog drveta trebalo bi ponovno razmotriti s obzirom na novije znanstvene podatke.
- (8) 1,2-epoksipropan ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi točna granična vrijednost ispod koje se ne očekuju štetni učinci izlaganja toj karcinogenoj tvari. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za 1,2-epoksipropan.
- (9) 1,3-butadien ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.A kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za tu karcinogenu tvar. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za 1,3-butadien.
- (10) 2-nitropropan ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući

⁴⁷ Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima (četnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) (SL L 131, 5.5.1998., str. 11).

⁴⁸ <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol77/mono77-11.pdf>
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol99/mono99-15.pdf> i
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100F/mono100F-11.pdf>

⁴⁹ <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol1-42/mono29.pdf> i
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol71/mono71-49.pdf>

⁵⁰ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za tu karcinogenu tvar. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za 2-nitropropan.

- (11) Akrilamid ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za akrilamid. Odbor je utvrdio da se akrilamid može znatno apsorbirati kroz kožu. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za akrilamid i pripisati mu napomenu koja označava mogućnost značajne apsorpcije kroz kožu.
- (12) Određeni spojevi kroma(VI) ispunjavaju kriterije za razvrstavanje kao karcinogene tvari 1.A ili 1.B kategorije u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te su stoga karcinogene tvari u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za te spojeve kroma(VI). Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za spojeve kroma(VI) koji su karcinogene tvari u smislu Direktive 2004/37/EZ.
- (13) Etilen oksid ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za tu karcinogenu tvar. Odbor je utvrdio da se etilen oksid može znatno apsorbirati kroz kožu. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za etilen oksid i pripisati mu napomenu koja označava mogućnost značajne apsorpcije kroz kožu.
- (14) *o*-toluidin ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za tu karcinogenu tvar. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za *o*-toluidin.
- (15) Određena vatrootporna keramička vlakna ispunjavaju kriterije za razvrstavanje kao karcinogene tvari (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te su stoga karcinogene tvari u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za vatrootporna keramička vlakna koja su karcinogene tvari u smislu Direktive 2004/37/EZ. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za ta vatrootporna keramička vlakna.
- (16) Bromoetilen ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za tu karcinogenu tvar. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za bromoetilen.
- (17) Hidrazin ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za hidrazin. Odbor je utvrdio da se ta karcinogena tvar može znatno apsorbirati kroz kožu. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za hidrazin i pripisati mu napomenu koja označava mogućnost značajne apsorpcije kroz kožu.
- (18) Ovom izmjenom povećava se zaštita zdravlja i sigurnosti radnika na radnome mjestu.

- (19) Komisija se savjetovala sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu koji je osnovan Odlukom Vijeća od 22. srpnja 2003. Provela je i savjetovanje s europskim socijalnim partnerima u dvije faze u skladu s člankom 154. UFEU-a.
- (20) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela utvrđena u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, posebno u njezinu članku 31. stavku 1.
- (21) Granične vrijednosti utvrđene u ovoj Direktivi razmatrat će se u kontekstu provedbe Uredbe (EZ) br. 1907/2006, posebno kako bi se uzela u obzir interakcija između graničnih vrijednosti utvrđenih u skladu s Direktivom 2004/37/EZ i izvedenih razina izloženosti bez učinka (DNEL-ovi) koje se izvode za opasne kemikalije u skladu s tom Uredbom.
- (22) Budući da se ciljevi ove Direktive – poboljšanje životnih i radnih uvjeta te zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od specifičnih rizika zbog izloženosti karcinogenim tvarima – ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti na razini država članica, već se taj cilj može bolje ostvariti na razini EU-a, EU može donositi mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je predviđeno u članku 5. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. stavku 4. UEU-a, ovom Direktivom ne prelazi se ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (23) Budući da se ovaj akt odnosi na zdravlje radnika na radnome mjestu, za prenošenje bi trebalo utvrditi rok od dvije godine.
- (24) Direktivu 2004/37/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2004/37/EZ mijenja se kako slijedi:

1. u Prilogu I. dodaje se sljedeća točka:

„6. Rad koji uključuje izlaganje kristalnoj prašini silicijeva dioksida koja nastaje tijekom radnog postupka i udisanjem može doprijeti u pluća.”;

2. Prilog III. zamjenjuje se tekстом u Prilogu ovoj Direktivi.

Članak 2.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Direktive. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.5.2016.
COM(2016) 248 final

ANNEX 1

PRILOG

Prijedlogu DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu

{SWD(2016) 152 final}

{SWD(2016) 153 final}

PRILOG

„Prilog III. Granične vrijednosti i druge izravno povezane odredbe (članak 16.)

A. GRANIČNE VRIJEDNOSTI ZA PROFESIONALNU IZLOŽENOST

CAS br. (¹)	EZ br. (²)	IME TVARI	GRANIČNE VRIJEDNOSTI (³)			Napomena (⁴)
			mg/m ³ (⁵)	ppm (⁶)	f/ml (⁷)	
–	–	prašine tvrdog drveta	3 (⁸)	–	–	–
–	–	spojevi kroma (VI) koji su karcinogene tvari u smislu članka 2. točke (a) podtočke i. Direktive (kao krom)	0,025	–	–	–
–	–	vatrootporna keramička vlakna koja su karcinogene tvari u smislu članka 2. točke (a) podtočke i. Direktive	–	–	0,3	–
–	–	kristalna silicijeva prašina koja udisanjem može doprijeti u pluća	0,1 (⁹)	–	–	–
71-43-2	200-753-7	benzen	3,25	1	–	koža
75-01-4	200-831-0	vinilklorid monomer	2,6	1	–	–
75-21-8	200-849-9	etilen oksid	1,8	1	–	koža
75-56-9	200-879-2	1,2-epoksipropan	2,4	1	–	–

¹ CAS br.: registarski broj prema Chemical Abstract Service.

² EZ broj tj. EINECS, ELINCS ili NLP službeni je broj tvari u Europskoj uniji, kako je utvrđeno u Prilogu VI. Uredbi (EZ) br. 1272/2008, u dijelu 1. odjeljku 1.1.1.2.

³ Mjereno ili izračunano za referentno razdoblje od osam sati.

⁴ Znatn doprinos ukupnom opterećenju tijela moguć izloženosti preko kože.

⁵ mg/m³ = miligrami po kubičnom metru zraka pri 20 °C i 101,3 kPa (760 mmHg).

⁶ ppm = dijelova na milijun u volumenu zraka (ml/m³).

⁷ f/ml = vlakana po mililitru.

⁸ Frakcija koju je moguće udahnuti: ako su prašine tvrdog drveta pomiješane s drugim vrstama drvene prašine, granična vrijednost primjenjuje se na sve drvene prašine koje se nalaze u toj mješavini.

⁹ Frakcija koja udisanjem može doprijeti u pluća.

CAS br. (¹)	EZ br. (²)	IME TVARI	GRANIČNE VRIJEDNOSTI (³)			Napomena (⁴)
			mg/m ³ (⁵)	ppm (⁶)	f/ml (⁷)	
79-06-1	201-173-7	akrilamid	0,1	–	–	koža
79-46-9	201-209-1	2-nitropropan	18	5	–	–
95-53-4	202-429-0	<i>o</i> -toluidin	0,5	0,1	–	–
106-99-0	203-450-8	1,3-butadien	2,2	1	–	–
302-01-2	206-114-9	hidrazin	0,013	0,01	–	koža
593-60-2	209-800-6	bromoetilen	4,4	1	–	–

B. DRUGE IZRAVNO POVEZANE ODREDBE

p.m.”

Bruxelles, 10.1.2017.
COM(2017) 11 final

2017/0004 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2017) 7 final}

{SWD(2017) 8 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Svrha je ovog prijedloga poboljšati zdravstvenu zaštitu radnika smanjenjem izloženosti karcinogenim kemijskim tvarima na radu, osigurati veću jasnoću te pridonijeti ostvarenju ravnopravnijih uvjeta za gospodarske subjekte. To je jedan od prioriteta programa rada Komisije za 2016. Komisija se obvezala poboljšati učinkovitost i uspješnost okvira EU-a za zaštitu radnika te ovom inicijativom djeluje u tom pogledu. Namjera joj je i nastaviti rad u tom važnom području te provesti dodatne procjene učinaka u cilju predlaganja graničnih vrijednosti za dodatne karcinogene tvari.

Prema procjenama zastupljenosti profesionalnih bolesti u posljednje vrijeme i u budućnosti ističe se problem raka povezanog s radom, za koji se očekuje da će i dalje predstavljati problem zbog izloženosti radnika karcinogenim tvarima. Rak je najčešći uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u. Godišnje se 53 % smrtnih slučajeva povezanih s radom pripisuje raku¹. Prema izvješću nizozemskog Nacionalnog instituta za javno zdravstvo i okoliš (RIVM) iz 2016.², u 2012. dijagnosticirano je 91 500 – 150 500 novih slučajeva raka kojemu je uzrok prethodna izloženost karcinogenim tvarima na radu. Od raka povezanog s radom u 2012. umrlo je između 57 700 i 106 500 ljudi, što znači da u EU-u svakog sata između 7 i 12 osoba umre od raka zbog prethodne izloženosti karcinogenim tvarima na radu.

Komisija je poduzela prvi korak za rješavanje tih problema tako što je 13. svibnja 2016. donijela zakonodavni prijedlog za izmjenu Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu („Direktiva”)³ kako bi se preispitale ili uvele granične vrijednosti za izloženost za 13 tvari⁴. U skladu s člankom 16. Direktive Vijeće u Prilogu III. Direktivi utvrđuje te granične vrijednosti na temelju raspoloživih podataka, uključujući znanstvene i tehničke podatke, za sve karcinogene ili mutagene tvari za koje je to moguće. U skladu s člankom 17. stavkom 1. Direktive prilozi I. i III. mogu se izmijeniti samo u skladu s postupkom iz članka 153. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) (redovni zakonodavni postupak).

Komisija sada poduzima dodatni korak u dugoročnijem postupku ažuriranja Direktive u pogledu 7 dodatnih karcinogena te predlaže da se utvrde granične vrijednosti i/ili napomene o opasnosti u slučaju izlaganja preko kože. Prema procjeni učinka to bi trebalo rezultirati boljom zaštitom za najmanje 4 milijuna radnika te većom jasnoćom za poslodavce i

¹ European estimates of work-related injury and ill health, [Work-related Illnesses Identification, Causal Factors and Prevention Safe Work – Healthy Work – For Life](#) (Procjene ozljeda i bolesti povezanih s radom u Europi, Prepoznavanje bolesti povezanih s radom, uzročni čimbenici i prevencija: siguran rad – zdrav rad – za život), Takala, J., Workplace Safety and Health Institute, Singapur, prezentacija za konferenciju predsjedništva EU-a, Atena, lipanj 2014.

² Work-related cancer in the European Union: Size, impact and options for further prevention, http://rivm.nl/en/Documents_and_publications/Scientific/Reports/2016/mei/Work_related_cancer_in_the_European_Union_Size_impact_and_options_for_further_prevention (Rak u Europskoj uniji povezan s radom: opseg, posljedice i dodatne mogućnosti prevencije), str. 11.

³ Direktiva 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ) (kodificirana verzija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 158, 30.4.2004., str. 50.).

⁴ COM(2016) 248. Prijedlogu je priložena procjena učinka (SWD(2016)152).

provedbena tijela. Procjenjuje se da bi se s pomoću ta dva prijedloga spriječilo sveukupno 100 000 smrtnih slučajeva uzrokovanih rakom povezanim s radom.

U skladu s člankom 16. Direktive Komisija nastavlja s radom kako bi utvrdila dodatne granične vrijednosti, a trenutačno se procjenjuju dodatne kemijske tvari u svrhu buduće izmjene Direktive.

Odredbe Direktive primjenjuju se na sve kemijske tvari koje ispunjavaju kriterije za razvrstavanje kao karcinogene tvari 1.A ili 1.B kategorije iz Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1272/2008⁵. U toj Uredbi popisana su „usklađena” (obvezna) razvrstavanja 1017 kemijskih tvari kao karcinogenih tvari 1. kategorije („tvari za koje se zna ili pretpostavlja da su karcinogene za ljude”) na temelju epidemioloških podataka i/ili podataka dobivenih ispitivanjima na životinjama⁶. U drugoj značajnoj klasifikaciji Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) utvrdila je gotovo 500 tvari koje su karcinogene za ljude (skupina 1 – 118 tvari), vjerojatno karcinogene za ljude (skupina 2A – 75 tvari), ili možda karcinogene za ljude (skupina 2B – 288 tvari)⁷.

Odredbe Direktive primjenjuju se i na sve tvari, smjese ili postupke iz Priloga I. Direktivi te na sve tvari ili smjese koje se ispuštaju tijekom postupaka iz tog Priloga. Prilog I. Direktivi trenutačno sadržava popis utvrđenih postupaka i tvari koje nastaju tijekom tih postupaka. Cilj je razjasniti radnicima, poslodavcima i provedbenim tijelima jesu li određena kemijska tvar ili određeni postupak, ako nisu već razvrstani na temelju Uredbe (EZ) br. 1272/2008, obuhvaćeni područjem primjene Direktive. Trenutačno Prilog I. sadržava pet unosa.

U Direktivi je određeno nekoliko općih minimalnih zahtjeva za sprječavanje ili smanjenje izloženosti svim karcinogenim i mutagenim tvarima koje su obuhvaćene područjem primjene Direktive. Poslodavci moraju utvrditi i procijeniti rizike za radnike povezane s izloženošću karcinogenim (i mutagenim) tvarima na radnome mjestu te spriječiti izloženost u slučaju rizika. Takve tvari ili postupci moraju se zamijeniti manje opasnima ili bezopasnima kad god je to tehnički moguće. Kada zamjena tehnički nije moguća, karcinogene kemijske tvari moraju se, koliko je to tehnički moguće, proizvoditi i upotrebljavati u zatvorenom sustavu, kako bi se spriječila izloženost. Ako to tehnički nije moguće, izloženost radnika mora se smanjiti na što je tehnički moguće nižu razinu. To je obveza smanjenja na najmanju moguću razinu u skladu s člankom 5. stavkom 2. i člankom 5. stavkom 3. Direktive.

Uz te opće minimalne zahtjeve u Direktivi se jasno navodi i da je utvrđivanje graničnih vrijednosti za profesionalnu izloženost određenim karcinogenim i mutagenim tvarima udisanjem sastavni dio mehanizma za zaštitu radnika⁸. Za kemijske tvari za koje još nisu utvrđene granične vrijednosti one se moraju utvrditi i ponovo razmotriti kad god je to moguće s obzirom na novije znanstvene podatke⁹. Granične vrijednosti za profesionalnu izloženost određenim karcinogenim ili mutagenim tvarima utvrđene su u Prilogu III. Direktivi. Trenutačno Prilog III. sadržava tri unosa.

⁵ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

⁶ U skladu s tom Uredbom za 1 017 kemijskih tvari (i skupina kemijskih tvari) postalo je obvezno „usklađeno razvrstavanje” kao karcinogenih tvari „1. kategorije”, što znači da moraju biti označene naljepnicom s oznakom upozorenja „može uzrokovati rak”.

⁷ [Monographs on the evaluation of carcinogenic risk to humans](#) (Monografije o procjeni rizika od karcinogenosti za ljude), Međunarodna agencija za istraživanje raka, Svjetska zdravstvena organizacija.

⁸ Članak 1. stavak 1. i uvodna izjava (13) Direktive.

⁹ Uvodna izjava (13) Direktive.

Granične vrijednosti za profesionalnu izloženost utvrđene u Direktivi trebalo bi, prema potrebi, ponovo razmotriti kako bi se uzeli u obzir novi znanstveni podatci, poboljšanja mjernih tehnika, mjere za upravljanje rizicima i drugi relevantni čimbenici.

Na temelju navedenog predlažu se dvije konkretne mjere:

- (a) U Prilog I. Direktivi uključiti rad koji uključuje izlaganje uljima koja su prethodno korištena u motorima s unutarnjim izgaranjem za podmazivanje i hlađenje pokretnih dijelova u motoru te u dijelu B Priloga III. Direktivi utvrditi odgovarajuću napomenu o opasnosti u slučaju izlaganja preko kože.

Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) procijenila je karcinogenost „mineralnih ulja” 1983.¹⁰ i 1987.¹¹ i zaključila da postoji dovoljno dokaza iz studija provedenih na ljudima da su mineralna ulja (koja sadržavaju različite aditive i nečistoće) koja se koriste u poslovima kao što su strojno pređenje, strojna obrada metala i prerada jute karcinogena za ljude. IARC-ovom procjenom obuhvaćena su i mineralna ulja korištena u motorima. U konačnoj IARC-ovoj procjeni nisu izričito navedena „korištena motorna mineralna ulja”, međutim zaključak je da postoji dovoljno dokaza iz studija provedenih na ljudima da su „neobrađena ili blago obrađena mineralna ulja” karcinogena za ljude (IARC skupina 1). IARC je u Monografiji 100F (2012.)¹² na temelju novih podataka preispitao procjenu i zadržao tu kategorizaciju za rak kože. Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti („SCOEL”)¹³ ispitao je kakav učinak „korištena motorna mineralna ulja”, definirana kao „ulja koja su prethodno korištena u motorima s unutarnjim izgaranjem za podmazivanje i hlađenje pokretnih dijelova u motoru” (dalje u tekstu „korištena motorna mineralna ulja”), imaju na zdravlje radnika na radu. Uzimajući u obzir IARC-ovu ocjenu, SCOEL je u skladu sa svojom metodologijom zaključio da „korištena motorna mineralna ulja” pripadaju karcinogenoj skupini A te da za njih nema naznaka granične vrijednosti utvrđene na temelju načina djelovanja¹⁴.

Napomenu „koža” koju je potrebno navesti u dijelu B Priloga III. predloženu u ovoj inicijativi posebno je preporučio SCOEL, koji je procijenio da do profesionalne izloženosti korištenim motornim mineralnim uljima dolazi dermalnim putem. Napomenu, koja označava mogućnost znatne apsorpcije kroz kožu, odobrio je Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu.

Korištena motorna mineralna ulja ne stavljaju se na tržište kao takva, već nastaju tijekom postupka, te se stoga ne razvrstavaju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008. Međutim, Direktivom se predviđa da se u Prilog I. uključe tvari ili smjese ili postupci kao i tvari ili smjese koje se ispuštaju tijekom postupaka iz tog Priloga koji, iako ne podliježu obvezi razvrstavanja u skladu s navedenom Uredbom, ispunjavaju kriterije za razvrstavanje kao karcinogene tvari. Korištena motorna mineralna ulja pripadaju toj kategoriji.

- (b) Utvrditi u Prilogu III. granične vrijednosti dopunjene napomenama „koža” za dodatnih 5 karcinogenih tvari te utvrditi napomene „koža” neovisno o graničnim

¹⁰ IARC (1984), Polynuclear aromatic hydrocarbons, Part 2, carbon blacks, mineral oils (lubricant base oils and derived products) and some nitroarenes. IARC-ove Monografije o procjeni rizika od karcinogenosti za ljude, 33: 1-222. PMID:6590450 (<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol1-42/mono33.pdf>).

¹¹ IARC (1987.). Ukupna procjena karcinogenosti: dodatak kojim se ažuriraju IARC-ove Monografije svezak 1 do 42. IARC-ove Monografije o procjeni rizika od karcinogenosti za ljude, dodatak, 7: 1-440. PMID:3482203.

¹² IARC (2012), (<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100F/mono100F.pdf>).

¹³ Odluka Komisije 2014/113/EU od 3. ožujka 2014. o osnivanju Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti kemijskim sredstvima i stavljanju izvan snage Odluke 95/320/EZ (SL L 62, 4.3.2014., str. 18.).

¹⁴ SCOEL/OPIN/2016-405, Korištena motorna mineralna ulja, doneseno 9. lipnja 2016.

vrijednostima za 2 karcinogene tvari, uključujući za korištena motorna mineralna ulja.

Dostupne informacije, uključujući znanstvene podatke, potvrđuju potrebu da se Prilog III. upotpuni graničnim vrijednostima dopunjenima napomenama „koža” za još 5 karcinogenih tvari. Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti dao je preporuke za te karcinogene tvari. Za dvije karcinogene tvari¹⁵ SCOEL je utvrdio da postoji mogućnost znatne apsorpcije kroz kožu te je preporučio dodavanje napomene „koža”. Za sve vidove prijedloga zatraženo je mišljenje Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu, u skladu s člankom 2. stavkom 2. točkom (f) Odluke Vijeća od 22. srpnja 2003.¹⁶ Za predložene vrijednosti nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu uzeti su u obzir socioekonomski čimbenici izvedivosti.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Osiguranje sigurne i zdrave radne okoline za radnike u EU-u strateški je cilj Komisije, kako je navela u svojoj Komunikaciji o strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014. – 2020.¹⁷ Jedan je od glavnih izazova utvrđenih u strateškom okviru poboljšati prevenciju bolesti povezanih s radom rješavanjem postojećih, novih i nadolazećih rizika.

Ova inicijativa u skladu je s prioritetom Komisije da ostvari jače i pravednije jedinstveno tržište, posebno njegovu socijalnu dimenziju. U skladu je i s nastojanjima Komisije da ostvari pošteno i uistinu paneuropsko tržište rada na kojemu se radnicima omogućuju adekvatna zaštita i održiva radna mjesta¹⁸. To uključuje zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu, socijalnu zaštitu te prava povezana s ugovorom o radu.

Direktiva 89/391/EEZ (Okvirna direktiva)¹⁹ o zdravlju i sigurnosti na radu i Direktiva 98/24/EZ²⁰ o rizicima na radu povezanim s kemijskim sredstvima primjenjuju se kao općenito zakonodavstvo ne dovodeći u pitanje strože i/ili posebne odredbe Direktive.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Poboljšanje radnih uvjeta, sprječavanje teških nesreća i profesionalnih bolesti te promicanje zdravlja radnika tijekom cijelog njihova radnog vijeka među glavnim su načelima u skladu s težnjom da se ostvari europski socijalni rang AAA koju je predsjednik Juncker istaknuo u svojim političkim smjernicama. To pozitivno utječe i na produktivnost i konkurentnost te je ključno za promicanje duljeg radnog vijeka u skladu s ciljem pametnog, održivog i uključivog rasta u okviru strategije Europa 2020.²¹

¹⁵ Smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[a]piren koje su karcinogene tvari kako su definirane u Direktivi; korištena motorna mineralna ulja.

¹⁶ Odluka Vijeća od 22. srpnja 2003. o osnivanju Savjetodavnog odbora za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, SL C 218, 13.9.2003., str. 1– 4.

¹⁷ COM(2014) 332 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0332&from=HR>

¹⁸ Govor predsjednika Junckera o stanju Unije održan u Europskom parlamentu 9. rujna 2015. (https://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/state_of_the_union_2015_en.pdf)

¹⁹ Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu (SL L 183, 29.6.1989., str. 1.).

²⁰ Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima (četnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) (SL L 131, 5.5.1998., str. 11.).

²¹ COM(2010) 2020 i COM(2014) 130 final.

Od 7 karcinogenih tvari koje se razmatraju u ovom prijedlogu tri su predložene za uvrštavanje u popis „posebno zabrinjavajućih tvari” sastavljen u skladu s člankom 59. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) te su zatim uvrštene u Prilog XIV. Uredbi REACH radi autorizacije: etilen diklorid (EDC); 4,4'-metilendianilin (MDA) i trikloretilen (TCE).

Benzo[*a*]piren nedavno je predložen za uvrštavanje u popis posebno zabrinjavajućih tvari radi autorizacije. Kao pripadnik skupine „policikličkih aromatskih ugljikovodika” (PAH), benzo[*a*]piren naveden je i u Prilogu XVII. REACH-u (ograničenja proizvodnje, stavljanja na tržište i uporabe određenih opasnih tvari, smjesa i proizvoda) u pogledu stavljanja na tržište ulja za ekstenziranje ili njihove uporabe u proizvodnji guma ili dijelova guma iznad određene koncentracije.

Direktiva i Uredba REACH međusobno se pravno nadopunjuju. Okvirnom Direktivom, koja se primjenjuje kao općenito zakonodavstvo na područje obuhvaćeno Direktivom, predviđeno je da se ona primjenjuje ne dovodeći u pitanje postojeće ili buduće nacionalne odredbe ili odredbe EU-a koje su povoljnije za zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika na radu. U Uredbi REACH se pak navodi da se ona primjenjuje ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo o zaštiti radnika, uključujući Direktivu.

U kontekstu međusobnog nadopunjavanja Direktive i Uredbe REACH predlažu se granične vrijednosti u okviru Direktive iz sljedećih razloga:

- Korištena motorna mineralna ulja i smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[*a*]piren koje su karcinogene tvari kako su definirane u Direktivi 2004/37/EZ²² i nastaju tijekom radnog postupka nisu obuhvaćeni područjem primjene Uredbe REACH;
- Od tri karcinogene tvari iz ovog prijedloga za koje je također potrebna autorizacija u okviru REACH-a, dvije se uglavnom koriste kao međuprodukti²³, tj. proizvode se da bi se u kemijskoj preradi utrošile ili upotrijebile za pretvorbu u drugu tvar. One su, kao takve, izuzete od obveze odobrenja. Međutim, do profesionalne izloženosti međuproduktima može doći, primjerice, tijekom čišćenja, održavanja, uzorkovanja itd., kada je moguće da ima rezidua i/ili ako se prekinu procesni tokovi i sprječavanje širenja može biti upitno.
- Za etilen dibromid se analizom najboljeg načina upravljanja rizicima 16. srpnja 2015. došlo do zaključka da iako se ta tvar može predložiti za uvrštavanje u posebno zabrinjavajuće tvari za eventualno prioritarno uključivanje u popis iz Priloga XIV. Uredbi REACH, Europska komisija smatra primjerenijim na međunarodnoj razini i/ili u okviru ostalih propisa EU-a osim REACH-a razmotriti glavnu upotrebu tvari kada ona nije međuprodukt, naime kao aditiva u olovnom avionskom benzinu.
- Granične vrijednosti važan su dio Direktive i šireg pristupa upravljanju kemijskim rizicima u okviru zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

²² Složene smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika (PAH) koje sadržavaju benzo[*a*]piren ili smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika niske molekularne mase ne proizvode se i ne koriste kao takve, nego nastaju posebno i vrlo često tijekom izgaranja i pirolize organskih materijala (u vezi s time vidi konačan nacrt preporuke Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti za smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[*a*]piren (PAH), br. 404.).

²³ Kod etilen-diklorida više od 95 % ukupnog volumena koristi se kao međuprodukt *in situ* u sintezi vinilklorid monomera; 4,4'-metilendianilin uglavnom se (99 %) koristi kao međuprodukt u proizvodnji 4,4'-metilendifenildiizocijanata (MDI), koji se koristi u proizvodnji poliuretanske pjene; prema istraživanju IOM-a približno 75 % ukupne proizvodnje trikloretilena upotrijebilo se kao međuprodukt.

- Direktivom su obuhvaćene sve upotrebe određene tvari na radnome mjestu tijekom cijelog njezina životnog vijeka te izloženost radnika karcinogenim tvarima koje se ispuštaju pri *bilo kojoj aktivnosti na radu*, neovisno o tome stvaraju li se namjerno te jesu li dostupne na tržištu.
- Za karcinogene se tvari granične vrijednosti za profesionalnu izloženost utvrđuju pouzdanim postupkom na temelju dostupnih podataka, među ostalim znanstvenih i tehničkih podataka te savjetovanja s dionicima, a u konačnici ih donosi suzakonodavac.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Člankom 153. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a predviđeno je da Europski parlament i Vijeće mogu „poštujući uvjete i tehnička pravila koja postoje u pojedinim državama članicama u područjima iz stavka 1. točki (a) do (i) [članka 153. UFEU-a] posredstvom direktiva usvojiti minimalne uvjete koji se postupno primjenjuju. Takve direktive neće sadržavati upravna, financijska ili pravna ograničenja kojima bi se otežavalo osnivanje i razvoj malih i srednjih poduzeća.” U članku 153. stavku 1. točki (a) UFEU-a navodi se da Unija podupire i dopunjuje djelatnost država članica u „poboljšavanju posebice radne okoline radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika”.

Direktiva 2004/37/EZ donesena je na temelju članka 153. stavka 2. točke (b) UFEU-a radi poboljšanja zdravlja i sigurnosti radnika. Na osnovu toga, člankom 16. Direktive 2004/37/EZ predviđa se donošenje graničnih vrijednosti u skladu s postupkom utvrđenim u članku 153. stavku 2. UFEU-a za sve karcinogene ili mutagene tvari za koje je to moguće.

Cilj je ovog prijedloga povećati razinu zaštite zdravlja radnika u skladu s člankom 153. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a uvrštavanjem u Prilog I. Direktivi 2004/37/EZ korištenih motornih mineralnih ulja, utvrđivanjem graničnih vrijednosti dopunjenih napomenama o opasnosti za kožu za 5 dodatnih karcinogenih tvari te utvrđivanjem napomena o opasnosti u slučaju izlaganja preko kože (neovisno o graničnim vrijednostima) za 2 dodatne karcinogene tvari, uključujući i za korištena motorna mineralna ulja. To se postiže utvrđivanjem dodatnih minimalnih zahtjeva za zaštitu zdravlja radnika u obliku graničnih vrijednosti i/ili napomenama „koža” u Prilogu III. Direktivi. Članak 153. stavak 2. točka (b) UFEU-a stoga je primjerena pravna osnova za prijedlog Komisije.

U skladu s člankom 153. stavkom 2. UFEU-a poboljšavanje posebice radne okoline radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika vid je socijalne politike u kojemu EU i države članice dijele nadležnost.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Budući da su rizici za zdravlje i sigurnost radnika uvelike slični diljem EU-a, važno je da EU podupire države članice u upravljanju takvim rizicima.

Podatci koji su prikupljeni tijekom pripreme ukazuju na velike razlike u utvrđivanju graničnih vrijednosti za karcinogene tvari obuhvaćene ovim prijedlogom među državama članicama²⁴. Neke države članice već su utvrdile obvezujuće granične vrijednosti jednake vrijednostima koje je preporučio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu ili niže od njih²⁵. Dakle, moguće je jednostrano nacionalno djelovanje u utvrđivanju graničnih vrijednosti za te tvari. Međutim, u brojnim slučajevima države članice nemaju granične vrijednosti ili su one manje povoljne za zaštitu zdravlja radnika od vrijednosti iz prijedloga. Usto, ako postoje nacionalne granične vrijednosti, one uvelike variraju, što znači da se osiguravaju različite razine zaštite²⁶. Neke od tih graničnih vrijednosti znatno su više od predloženih.

U takvim se okolnostima samo mjerama koje poduzimaju države članice ne mogu svim radnicima EU-a u svim državama članicama osigurati minimalni standardi zaštite zdravlja i sigurnosti od rizika povezanih s izloženošću tim karcinogenim tvarima. Udio radnika koji su možda izloženi a nemaju takvu pravnu zaštitu uzet je u obzir pri analizi učinaka uvođenja graničnih vrijednosti za svaku od tih karcinogenih tvari. U sklopu toga provjerene su supsidijarnost i proporcionalnost za svaku tvar te se pokazalo, za tvari za koje su bili dostupni odgovarajući podatci, da bi se uvođenjem predloženih graničnih vrijednosti poboljšala pravna zaštita za 69 % do 82 % izloženih radnika²⁷.

Iz toga slijedi da je djelovanje na razini EU-a kako bi se postigli ciljevi ovog prijedloga potrebno i u skladu je s člankom 5. stavkom 3. UEU-a.

Ako granične vrijednosti ne postoje ili su previsoke, to može biti i poticaj poduzećima da svoje proizvodne objekte smjeste u države članice s nižim standardima, što bi utjecalo na troškove proizvodnje. U svakom slučaju razlike u radnim standardima utječu na konkurentnost jer znače različite troškove za subjekte. Takav se utjecaj na jedinstveno tržište može smanjiti utvrđivanjem jasnih posebnih minimalnih zahtjeva za zaštitu radnika u državama članicama.

Nadalje, ovim će se prijedlogom potaknuti više fleksibilnosti u prekograničnom zapošljavanju jer će radnici znati da su ispunjeni minimalni zahtjevi, uključujući u pogledu razine zaštite zdravlja u svim državama članicama.

Direktiva se može izmijeniti samo na razini EU-a, nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima (uprava i radnici) u dvije faze u skladu s člankom 154. UFEU-a.

- **Proporcionalnost**

Ovim se prijedlogom napreduje prema postavljenim ciljevima za poboljšanje životnih i radnih uvjeta radnika.

Za predložene granične vrijednosti uzeti su u obzir socioekonomski čimbenici izvedivosti nakon dugih i intenzivnih razgovora sa svim dionicima (predstavnicima udruga zaposlenika, udruga poslodavaca i vlada).

²⁴ Vidi tablicu 1. u Prilogu 7. procjeni učinaka. Vidi i grafikone u Prilogu 10. u kojima su za svaku kemijsku tvar navedene trenutačne nacionalne granične vrijednosti za profesionalnu izloženost naspram preferirane opcije (2. opcija) koja se koristi za granične vrijednosti iz ovog prijedloga.

²⁵ Vidi tablicu 2. u Prilogu 7. procjeni učinka za nacionalne granične vrijednosti u državama članicama u usporedbi s razinama koje je preporučio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu.

²⁶ Na primjer, za etilen dibromid vrijednosti se kreću od 0,002 do 145 mg/m³. Za etilen diklorid vrijednosti se kreću od 4 do 412 mg/m³. Za trikloretilen vrijednosti se kreću od 3,3 do 550 mg/m³.

²⁷ Vidi tablicu 4. u Prilogu 7. procjeni učinaka.

U skladu s člankom 153. stavkom 4. UFEU-a odredbama ovog prijedloga ne sprječava se ni jednu državu članicu da zadrži ili uvede strože zaštitne mjere koje su u skladu s Ugovorima, primjerice u obliku nižih graničnih vrijednosti. U skladu s člankom 153. stavkom 3. UFEU-a države članice mogu socijalnim partnerima na njihov zajednički zahtjev povjeriti provedbu direktiva donesenih na temelju članka 153. stavka 2. UFEU-a, poštujući time provjerene nacionalne mehanizme regulacije u tom području.

Iz navedenog slijedi da se, u skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. stavku 4. UFEU-a, ovim prijedlogom ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovorâ.

- **Odabir instrumenta**

U članku 153. stavku 2. točki (b) UFEU-a navodi se da se minimalni uvjeti u području zaštite zdravlja i sigurnosti radnika donose „posredstvom direktiva”.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- *Ex post* evaluacija / provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva

Nedavno je završena neovisna *ex post* evaluacija Direktive (kao dijela cjelokupne pravne stečevine o zdravlju i sigurnosti na radu). Osim dodirnih točaka Uredbe REACH i Direktive ključni problemi utvrđeni u evaluaciji nisu obuhvaćeni područjem primjene ovog prijedloga, koji je posebno usmjeren na tehničke izmjene priloga Direktivi, a ne na šira pitanja politike povezana s funkcioniranjem ili relevantnošću Direktive.

- **Savjetovanja s dionicima**

Savjetovanje s europskim socijalnim partnerima u dvije faze u skladu s člankom 154. UFEU-a

Za ovaj zakonodavni prijedlog u području socijalne politike Komisija je provela savjetovanje sa socijalnim partnerima u dvije faze u skladu s člankom 154. UFEU-a.

Prva faza savjetovanja o zaštiti radnika od rizika povezanih s izloženošću karcinogenim, mutagenim i reproduktivno toksičnim tvarima na radu započela je 6. travnja 2004.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. UFEU-a zatraženo je mišljenje socijalnih partnera o mogućem smjeru djelovanja EU-a u tom području. U toj je fazi potvrđeno da je potrebno djelovanje na razini EU-a kako bi se uveli bolji standardi u cijelom EU-u te kako bi se rješavale situacije u kojima su radnici izloženi. Svi europski socijalni partneri koji su se odazvali pozivu na savjetovanje²⁸ naglasili su važnost zaštite radnika od zdravstvenih rizika u tom području.

²⁸ Europsko udruženje konfederacija industrije i poslodavaca (UNICE), Europski centar za poduzeća u javnom vlasništvu i od općeg gospodarskog interesa (CEEP), Europsko udruženje obrtnika, malih i srednjih poduzetnika (UEAPME), Europska konfederacija sindikata (ETUC), Europska konfederacija izvršnog i upravnog osoblja (CEC), Konfederacija nacionalnih organizacija kožarske i tekstilne industrije u Europskoj zajednici (COTANCE), Europska trgovinska udruga hotela, restorana i kafića (HOTREC), Europska federacija sindikata u prehrambenom, poljoprivrednom i turističkom sektoru te srodnim granama (EFFAT), Međunarodna mreža sindikata – europski frizeri i kozmetičari (UNI-Europa Hair&Beauty).

Međutim, iako su svi sudionici u savjetovanju priznali važnost postojećeg zakonodavstva, njihova su mišljenja o strategiji i smjeru budućeg djelovanja te o odabiru čimbenika koje bi trebalo uzeti u obzir bila različita²⁹.

Druga faza savjetovanja započela je 16. travnja 2007. u skladu s člankom 154. stavkom 3. UFEU-a i odnosila se na sadržaj prijedloga.

Raspravljalo se konkretno o sljedećem:

- uključivanju reproduktivno toksičnih tvari (1.A i 1.B kategorije) u područje primjene Direktive 2004/37/EZ,
- ažuriranju graničnih vrijednosti za tvari u Prilogu III. Direktivi 2004/37/EZ,
- uključivanju graničnih vrijednosti za dodatne tvari u Prilog III. Direktivi 2004/37/EZ,
- uvođenju kriterija za utvrđivanje graničnih vrijednosti za karcinogene i mutagene tvari,
- usredotočavanju na zahtjeve u pogledu osposobljavanja i informiranja.

Komisija je primila odgovore sedam organizacija europskih socijalnih partnera³⁰. U svojim odgovorima te su organizacije potvrdile svoj pristup sprječavanju profesionalnih rizika povezanih s karcinogenim i mutagenim tvarima na radu kako je opisan u njihovim odgovorima u prvoj fazi savjetovanja.

Prikupljeni odgovori mogu se sažeti kako slijedi:

- **nije bilo znatnih razilaženja** u stavovima o metodologijama koje bi trebalo primijeniti i kriterijima koje bi trebalo utvrditi za izvođenje graničnih vrijednosti. Uvođenje kriterija za utvrđivanje graničnih vrijednosti općenito se smatralo pozitivnim. Međutim, procjene socioekonomskih učinaka i razmatranje čimbenika izvedivosti trebali bi biti dio kriterija. Socijalni partneri izrazili su mišljenje da bi Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu trebao imati važnu ulogu u utvrđivanju graničnih vrijednosti,
- **postignut je opći konsenzus** da je potrebno djelotvorno provesti zahtjeve u pogledu osposobljavanja i informiranja, što se smatra ključnim vidom politike prevencije,
- **revidiranje obvezujućih graničnih vrijednosti** trebalo bi razmotriti u kontekstu provedbe Uredbe REACH te odnosa i interakcije između graničnih vrijednosti i izvedenih razina izloženosti bez učinka (DNEL – Derived No-Effect Level) koje se izvode za opasne kemikalije u skladu s Uredbom REACH.

Službeno savjetovanje sa socijalnim partnerima dovršeno je 2007., no savjetovanjem sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu (opisano u nastavku), u kojem su sudjelovali socijalni partneri i predstavnici država članica, osiguralo se propisno informiranje socijalnih partnera o opcijama za granične vrijednosti te njihovo aktivno sudjelovanje u utvrđivanju preferiranih opcija.

²⁹ CISNET EMPL 8676 od 15. lipnja 2006.

³⁰ Četiri organizacije poslodavaca (Business Europe, Eurocommerce, Europsko udruženje obrtnika, malih i srednjih poduzetnika (UEAPME) i Europska industrija cementa), dvije organizacije radnika (Europska konfederacija sindikata (ETUC) i Europska federacija graditelja i drvvara (EFBWW)) te jedna neovisna organizacija (Britansko društvo za higijenu na radnome mjestu (BOHS)).

U završnim fazama pripremnog postupka Komisija je 14. listopada 2016. organizirala sastanak sa socijalnim partnerima kako bi predstavila predviđeno područje primjene i pristup nacrtu Direktive. Oni su se temeljili na savjetovanju u dvije faze i detaljnim raspravama u okviru Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu o pojedinim tvarima i graničnim vrijednostima koje bi trebalo uvrstiti u priloge Direktivi.

Savjetovanje sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu – tripartitna Radna skupina za kemikalije na radnome mjestu (WPCs)

Nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima Komisija je na sjednici tripartitne Radne skupine za kemikalije na radnome mjestu (dalje u tekstu: Radna skupina) u travnju 2008. obavijestila njezine članove o svojoj namjeri da predloži reviziju Direktive. Na sjednici u ožujku 2011. detaljno se raspravljalo o rezultatima istraživanja provedenog za Komisiju (dalje u tekstu: Istraživanje IOM-a³¹) na temelju nacrtâ izvješća za pojedine kemijske tvari. O pojedinim kemijskim tvarima raspravljalo se na raznim sjednicama Radne skupine 2011.³², 2012.³³ i 2013.³⁴, nakon čega su sastavljeni jedno mišljenje i dva dopunska mišljenja koja su donesena na plenarnim sjednicama Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu 2012.³⁵ i 2013.^{36,37}, dopunjena daljnjim raspravama na sjednicama Radne skupine. U tim se raspravama vodilo računa o dostupnim informacijama, uključujući znanstvene podatke (odnosno preporuke SCOEL-a i znanstvene informacije iz drugih izvora koje su dovoljno pouzdane i javno dostupne).

Nakon savjetovanja je, među ostalim, izražena potpora za sljedeće³⁸:

- da se ograničen broj tvari koje nastaju tijekom radnog postupka uključi u područje primjene Direktive uvrštavanjem u Prilog I.,
- da se postojeće granične vrijednosti iz Priloga III. revidiraju s obzirom na najnovije znanstvene podatke te da se u Prilog III. uvrste dodatne granične vrijednosti za

³¹ IOM Research Project P937/99, May 2011 – Health, social-economic and environmental aspects of possible amendments to the EU Directive on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens and mutagens at work (Istraživački projekt IOM-a P937/99, svibanj 2011. – Zdravstveni, socioekonomski i ekološki aspekti mogućih izmjena Direktive EU-a o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu).

³² Sastanak Radne skupine 23. ožujka 2011., sastanak Radne skupine 15. lipnja 2011., sastanak Radne skupine 26. listopada 2011.

³³ Sastanak Radne skupine 21. ožujka 2012., sastanak Radne skupine 6. lipnja 2012., sastanak Radne skupine 21. studenoga 2012.,

³⁴ Sastanak Radne skupine 6. ožujka 2013., sastanak Radne skupine 19. lipnja 2013., sastanak Radne skupine 2. listopada 2013.

³⁵ Mišljenje o pristupu i sadržaju predviđenog prijedloga Komisije o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu. Doneseno 5.12.2012. (dok. 2011/12).

³⁶ Dopunsko mišljenje o pristupu i sadržaju predviđenog prijedloga Komisije o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu. Doneseno 30.5.2013. (dok. 727/13).

³⁷ Dopunsko mišljenje br. 2 o pristupu i sadržaju predviđenog prijedloga Komisije o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu. Doneseno 28.11.2013. (dok. 2016/13).

³⁸ Tri donesena mišljenja Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu uključuju, prema potrebi, posebne komentare interesnih skupina (socijalnih partnera i država članica) u kojima se općenito odražavaju glavni stavovi svake od tih skupina tijekom rasprava Radne skupine za kemikalije na radnome mjestu. U mnogim slučajevima nema posebnih komentara jer je postignut konsenzus triju interesnih skupina. Stoga bi konačna mišljenja Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu trebalo smatrati reprezentativnima za stavove interesnih skupina koje su sudjelovale u njihovoj izradi.

ograničen broj tvari ako postoji osnova za to prema dostupnim informacijama, uključujući znanstvene i tehničke podatke.

U ovaj su prijedlog uvrštene granične vrijednosti s kojima se složio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu.

Sastanci s predstavnicima industrije i radnika

Od 2013. do 2015. održan je niz sastanaka služba Komisije s predstavnicima industrije i radnika za koje su pojedine tvari obuhvaćene ovom inicijativom relevantne³⁹. Glavna svrha sastanaka, koje je zatražila industrija, bila je dobiti informacije o postupku izmjene zakonodavstva općenito te o namjeri Komisije u vezi s predloženim vrijednostima za pojedine kemijske tvari.

• Prikupljanje i primjena stručnog znanja

Pri reviziji ili utvrđivanju novih graničnih vrijednosti u okviru Direktive slijedi se poseban postupak. On uključuje znanstveno savjetovanje (primjerice sa SCOEL-om, nacionalnim znanstvenim odborom) te savjetovanje sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu. Komisija se može pozvati i na znanstvene informacije iz drugih izvora ako su podatci dovoljno pouzdani i javni (npr. monografije Međunarodne agencije za istraživanje raka ili zaključci znanstvenih odbora koji utvrđuju nacionalne granične vrijednosti).

Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti⁴⁰ procjenjuje učinak kemijskih sredstava na zdravlje radnika na radu. Radom Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti izravno se podupire regulatorna aktivnost EU-a u području sigurnosti i zdravlja na radu. Odbor razvija komparativno analitičko znanje visoke kvalitete te osigurava da se prijedlozi, odluke i politike Komisije u području zaštite sigurnosti i zdravlja radnika temelje na čvrstim znanstvenim dokazima. Odbor Komisiji posebno pomaže pri ocjeni najnovijih dostupnih znanstvenih podataka i predlaganju graničnih vrijednosti za profesionalnu izloženost u svrhu zaštite radnika od kemijskih rizika, a te granične vrijednosti treba utvrditi na razini Unije u skladu s Direktivom Vijeća 98/24/EZ i Direktivom 2004/37/EZ.

U svrhu ove inicijative službe Komisije služile su se relevantnim preporukama SCOEL-a u vezi s kemijskim tvarima, ako su bile dostupne (one se objavljuju na internetu⁴¹), te znanstvenim informacijama iz drugih izvora koje su dovoljno pouzdane i javno dostupne. Tako su se rasprave u vezi s etilen dibromidom i epiklorhidrinom Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu temeljile posebno na relevantnim preporukama SCOEL-a i zaključcima znanstvenih odbora koji utvrđuju nacionalne granične vrijednosti.

Nakon savjetovanja s europskim socijalnim partnerima u dvije faze Glavna uprava Komisije za zapošljavanje i socijalna pitanja objavila je 25. srpnja 2008. poziv na podnošenje ponuda. Cilj je bio provesti procjenu socijalnih, ekonomskih i ekoloških učinaka niza opcija politike za zaštitu zdravlja radnika od rizika zbog moguće izloženosti karcinogenim kemijskim

³⁹ Vidi odjeljak 9.2.6. procjene učinka. Komisija je sudjelovala i na sastancima koje svake godine organizira Glavna uprava za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te male i srednje poduzetnike u suradnji s europskom industrijom stakla i keramike.

⁴⁰ Odluka Komisije 2014/113/EU od 3. ožujka 2014. o osnivanju Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti kemijskim sredstvima i stavljanju izvan snage Odluke 95/320/EZ (SL L 62, 4.3.2014., str. 18.).

⁴¹ <https://circabc.europa.eu>.

tvarima na radnome mjestu. Rezultat je bilo Istraživanje IOM-a s potpunim izvješćima o 25 karcinogenih tvari, uključujući 7 navedenih u ovom prijedlogu. Rezultati tog istraživanja (sažeto izvješće i izvješća o pojedinačnim kemijskim tvarima) glavna su osnova za procjenu učinaka ovog prijedloga⁴².

⁴² U nastavku su navedene poveznice samo za kemijske tvari obuhvaćene drugom izmjenom Direktive:

- [Sažeto izvješće](#)
- [Sažeto izvješće](#)
- [Trikloretilen](#)
- [4,4'-metilendianilin](#)
- [Epiklorhidrin](#)
- [Etilendibromid](#)
- [Etilen diklorid](#)
- [Smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika](#)
- [Korištena motorna mineralna ulja](#)

- **Procjena učinka**

Ovaj je prijedlog potkrijepljen procjenom učinka. Odbor za nadzor regulative revidirao je izvješće o procjeni učinka i 28. listopada 2016. dao pozitivno mišljenje sa zadržkama⁴³.

Procijenjene su sljedeće opcije za različite granične vrijednosti za svaku od 7 karcinogenih tvari:

- zadržati početno stanje bez daljnjeg djelovanja EU-a za svaku kemijsku tvar obuhvaćenu inicijativom (1. opcija),
- donijeti vrijednosti s kojima se složio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu (2. opcija). Kako je već navedeno, za svaku od 7 kemijskih tvari Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu razmotrio je znanstvene i tehničke podatke te dao svoja mišljenja o graničnim vrijednostima i/ili napomenama o opasnosti u slučaju izlaganja preko kože koje bi trebalo predložiti,
- prema potrebi i ovisno o posebnim svojstvima tvari, za neke od kemijskih tvari razmatrane su i mogućnosti predlaganja granične vrijednosti koja je niža (teoretski osigurava bolju zaštitu zdravlja radnika) ili viša (teoretski osigurava manju zaštitu zdravlja radnika) od vrijednosti koju je predložio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu, kao 3. i/ili 4. opciju. Te dodatne vrijednosti izvedene su iz Istraživanja IOM-a za koje su utvrđene prema sljedećim prioritetima:
 - i. na temelju preporuke Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti, ako postoji;
 - ii. kao vrijednosti u kojima se odražavaju dostupni podatci (npr. uzimajući u obzir postojeće granične vrijednosti u državama članicama) ili
 - iii. na temelju preporuka naručitelja (npr. uzimajući u obzir granične vrijednosti koje se primjenjuju izvan EU-a). Ako prema dostupnim podacima nije bilo osnove za utvrđivanje niže ili više granične vrijednosti od one koju je predložio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu, te su opcije odbačene.

Razmatrane su i druge opcije politike, kao što su uvođenje zabrane za upotrebu kemijske tvari, samoregulacija, tržišni instrumenti, dostavljanje znanstvenih informacija specifičnih za određenu industriju bez mijenjanja Direktive, regulacija na temelju Uredbe REACH, smjernice i ostali oblici potpore za provedbu Direktive. Kada je riječ o dodirnim točkama Uredbe REACH i Direktive, Opći sud EU-a nedavno je u predmetu za koji se trenutno razmatra uložena žalba⁴⁴ razjasnio značenje prvog skupa uvjeta iz članka 58. stavka 2. Uredbe REACH za odobravanje izuzeća za uporabe ili kategorije uporabe od zahtjeva za autorizaciju – tj. *posebnog zakonodavstva Zajednice u kojemu su utvrđeni minimalni zahtjevi u pogledu zaštite zdravlja ljudi i okoliša u vezi s uporabom tvari* – kako se primjenjuje na više direktiva, uključujući Direktivu 2004/37/EZ. Opći sud EU-a zaključio je da se, budući da se u Direktivi 2004/37/EZ spominju samo benzen, vinilklorid monomer i prašine tvrdog drveta, te se za njih utvrđuju najveće vrijednosti za profesionalnu izloženost, ta Direktiva ne može smatrati

⁴³ Mišljenje Odbora za nadzor regulative dostupno je na http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm.

⁴⁴ Dana 25. rujna 2015. Opći sud EU-a objavio je presudu u predmetu T-360/13, *Verein zur Wahrung von Einsatz und Nutzung von Chromtrioxid und anderen Chrom-VI-Verbindungen in der Oberflächentechnik eV (VECCO) protiv Europske komisije*. Taj je predmet trenutno u žalbenom postupku, predmet C-651/15 P.

„posebnom” niti zakonodavstvom kojim se utvrđuju „minimalni zahtjevi” u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe REACH.

Usto relevantne službe Komisije surađuju s dionicima u njihovim područjima politike i tehničkim područjima u pogledu odnosa između Uredbe REACH i direktiva o zdravlju i sigurnosti na radu povezanom s kemikalijama te će izraditi smjernice o tome. Službe Komisije, države članice i socijalni partneri izrazili su mišljenje da su direktive o zdravlju i sigurnosti na radu prikladan zakonodavni okvir na razini EU-a za utvrđivanje minimalnih zahtjeva za zaštitu radnika u obliku graničnih vrijednosti za profesionalnu izloženost.

Provedena je analiza ekonomskih, socijalnih i ekoloških učinaka raznih opcija politike za svaku kemijsku tvar⁴⁵. Analiza je provedena na temelju procjene zdravstvenih, socioekonomskih i ekoloških vidova predloženih izmjena Direktive u okviru Istraživanja IOM-a. Usporedba opcija politike i odabir preferirane opcije provedeni su na temelju sljedećih kriterija: znanstvenih podataka (posebno preporuka Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti, ako postoje), djelotvornosti, učinkovitosti i dosljednosti. Izračunati su troškovi i koristi tijekom 60-godišnjeg razdoblja u skladu s procjenama tereta budućih oboljenja od raka u tom razdoblju, kako bi se uzelo u obzir razdoblje latencije te bolesti.

Za neke karcinogene tvari (npr. trikloretilen; korištena motorna mineralna ulja) pokazala se jasna preferirana vrijednost. Za druge (npr. epiklorhidrin i etilen dibromid) utvrđeni troškovi i koristi zadržavanja početnog stanja (bez daljnjeg djelovanja) i utvrđivanja granične vrijednosti na razini EU-a bili su vrlo slični⁴⁶.

Mjere s kojima se složio Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu zadržane su kao odabrana opcija politike za sve kemijske tvari obuhvaćene ovim prijedlogom.

Kada je riječ o učinku na radnike, ovim bi se prijedlogom trebale ostvariti koristi u smislu sprječavanja da radnici obolijevaju od raka povezanog s radom kada se to može izbjeći te, posljedično, sprječavanja nepotrebne patnje i bolesti. Osim toga očekuju se znatne koristi za zdravlje u vezi s trikloretilenom i korištenim motornim mineralnim uljima. U slučaju te dvije tvari odabrana bi opcija do 2069. značila sljedeće:

- Korištena motorna mineralna ulja: 880 spašenih života, 90 000 manje slučajeva raka i uštedu u iznosu od 0,3 do 1,6 milijardi EUR zahvaljujući izbjegnutim zdravstvenim troškovima.
- Trikloretilen: 390 spašenih života i uštedu u iznosu od 118 do 430 milijuna EUR zahvaljujući izbjegnutim zdravstvenim troškovima.

Dakle, primjenom preferirane opcije smanjio bi se broj slučajeva raka i smanjilo bi se ekonomsko opterećenje koje proizlazi iz izloženosti radnika opasnim tvarima.

Kada je riječ o učinku na poslodavce, s ekonomskog je gledišta važno razlikovati troškove koji su poticajni i one koji nisu poticajni za poboljšanja u području zdravlja i sigurnosti. Prednost koju će poduzeća imati od uvođenja graničnih vrijednosti na razini EU-a jest to što

⁴⁵ Za detaljnu analizu učinaka različitih opcija politike i njihovu usporedbu vidjeti odjeljak 5. procjene učinaka.

⁴⁶ Vidjeti odjeljak 5.9. procjene učinka koji sadržava sažetak odabranih opcija na temelju nekoliko kriterija: prihvaćenost od strane dionika; razmjeri problema; pravna jasnoća; korist za zdravlje i ograničeni troškovi za poduzeća.

će prijedlog poduzećima pomoći da izbjegnu troškove koji bi u suprotnom, u slučaju neusklađenosti s tim vrijednostima, dugoročno negativno utjecali na njihove poslovne izgledе.

Za većinu karcinogenih tvari očekuju se minimalni učinci jer će biti potrebne tek male prilagodbe u određenim slučajevima kako bi se osigurala potpuna usklađenost. Odabranom opcijom neće se nametnuti nikakve dodatne obveze informiranja niti će ona dovesti do povećanja administrativnog opterećenja za poduzeća.

Kada je riječ o učinku na države članice / nacionalna tijela, s obzirom na znatne ekonomske troškove koje radnici imaju zbog izloženosti opasnim tvarima, ovim bi se prijedlogom pridonijelo i smanjenju finansijskih gubitaka za socijalne sustave država članica. S ekonomskoga gledišta, područje primjene i primjerenost graničnih vrijednosti na razini cijelog EU-a najvažniji su pri određivanju tko će snositi teret troškova profesionalnih bolesti.

Administrativni troškovi i troškovi provedbe razlikovat će se ovisno o trenutačnom statusu pojedinih tvari u državama članicama, no ne bi trebali biti veliki. Nadalje, ako se utvrde granične vrijednosti na razini EU-a, nacionalna tijela neće više morati neovisno procjenjivati svaku karcinogenu tvar, tj. neće biti neučinkovitih ponavljanja istih zadataka.

Na temelju iskustva iz rada Odbora viših inspektora rada (SLIC) te s obzirom na organizaciju aktivnosti provedbe u različitim državama članicama ne očekuje se da će uvođenje novih graničnih vrijednosti u Direktivi utjecati na sveukupne troškove inspekcijskih pregleda. Oni se većinom planiraju neovisno o prijedlogu, uglavnom na temelju pritužbi koje se podnesu tijekom godine i u skladu s inspekcijskim strategijama koje utvrdi nadležno tijelo. Trebalo bi napomenuti i da postojanje granične vrijednosti olakšava rad inspektora jer se jasno određuju prihvatljive razine izloženosti, što pomaže pri provjerama usklađenosti.

Nadležna tijela mogla bi imati dodatne administrativne troškove zbog nužnog informiranja i osposobljavanja osoblja o revizijama te revidiranja kontrolnih popisa za usklađenost. Međutim ti su troškovi niski u odnosu na ukupne troškove funkcioniranja koje će imati nacionalna tijela za provedbu.

Na temelju usporedbe opcija i analize troškova i koristi može se zaključiti da se prijedlogom postižu postavljeni ciljevi uz razumne ukupne troškove i da je prijedlog primjeren.

Prijedlogom se ne utječe znatno na okoliš.

- **Primjerenost propisa i pojednostavnjenje**

Učinak na mala i srednja poduzeća

Ovaj prijedlog ne uključuje pojednostavnjene režime za mikropoduzeća ili mala i srednja poduzeća. Razlog tome je to što mala i srednja poduzeća na temelju Direktive nisu izuzeta od obveze da uklone ili svedu na najmanju moguću mjeru rizike od izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu.

Za mnoge karcinogene tvari obuhvaćene ovom inicijativom granične vrijednosti već postoje na nacionalnoj razini, iako se te vrijednosti razlikuju među državama članicama. Utvrđivanje graničnih vrijednosti iz ovog prijedloga ne bi trebalo utjecati na mala i srednja poduzeća u državama članicama u kojima su nacionalne granične vrijednosti jednake predloženima ili niže. Međutim, zbog razlika u graničnim vrijednostima na nacionalnoj razini, u nekim će slučajevima, ovisno o industrijskoj praksi, doći do ekonomskog učinka u državama članicama

(i za gospodarske subjekte s poslovnim nastanom u tim državama) u kojima su za karcinogene tvari iz prijedloga trenutne granične vrijednosti za profesionalnu izloženost više.

Za većinu karcinogenih tvari učinak operativnih troškova za poduzeća (uključujući mala i srednja poduzeća) bit će minimalan jer će biti potrebne tek male prilagodbe kako bi se osigurala potpuna usklađenost. Prijedlogom se neće nametnuti ni dodatne obveze informiranja niti će on dovesti do povećanja administrativnog opterećenja za poduzeća, a ne očekuje se ni da će zbog njega nastati znatni troškovi u području okoliša.

Najveći troškovi predviđeni u okviru Istraživanja IOM-a povezani s predmetnim karcinogenim tvarima odnose se na ulaganja u zatvorene sustave za uporabu trikloretilena. Mala i srednja poduzeća najranjivija su zbog troškova kapitala koje zahtijeva prelazak na zatvoreni sustav te se mogu odlučiti na gašenje djelatnosti ili prelazak na alternativnu tvar ili proces (ako je to tehnički izvedivo). Međutim, u skladu s postojećim zakonodavstvom EU-a (članak 5. stavak 2. Direktive 2004/37/EZ, Uredba REACH i Direktiva o emisijama otapala) i s neobvezujućom poveljom koju je objavilo Europsko udruženje za klorirana otapala (European Chlorinated Solvent Association, ECSA), u nekim se sektorima očekuju ulaganja u zatvorene sustave već i na temelju osnovnog scenarija.

Učinak na konkurentnost EU-a i međunarodnu trgovinu

Prevenција rizika te promicanje sigurnijih i zdravijih uvjeta na radnome mjestu ključni su ne samo za poboljšanje kvalitete radnih mjesta i radnih uvjeta, već i za promicanje konkurentnosti. Održavanje zdravlja radnika ima izravan i mjerljiv pozitivan učinak na produktivnost te pridonosi poboljšanju održivosti sustava socijalne sigurnosti. Provedba odredaba ovog prijedloga pozitivno bi se odrazila na tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu. Konkurentne razlike među poduzećima u državama članicama s različitim nacionalnim graničnim vrijednostima mogu se smanjiti utvrđivanjem jasnih posebnih minimalnih zahtjeva za zaštitu radnika u obliku graničnih vrijednosti za predmetne kemijske tvari koje bi vrijedile u cijelom EU-u.

To ne bi trebalo imati znatnog učinka na vanjsku konkurentnost poduzeća iz EU-a jer su države koje nisu članice EU-a uspostavile brojne vrijednosti za izloženost⁴⁷ i odabrane granične vrijednosti nisu u suprotnosti s međunarodnom praksom.

• Temeljna prava

Ciljevi prijedloga u skladu su s temeljnim pravima kako su utvrđena u Povelji EU-a o temeljnim pravima, posebno u članku 2. (pravo na život) i članku 31. (pravo na poštene i pravične radne uvjete kojima se čuvaju zdravlje, sigurnost i dostojanstvo radnika).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Za ovaj prijedlog nisu potrebna dodatna financijska sredstva ni dodatno osoblje iz proračuna EU-a ili tijela koja je uspostavio EU.

⁴⁷ Vidjeti tablicu 3. u Prilogu 7. procjeni učinaka.

5. OSTALI DIJELOVI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Predviđeno je praćenje brojnih profesionalnih bolesti i slučajeva raka povezanog s radom na temelju dostupnih izvora podataka⁴⁸, kao i praćenje troškova koji nastaju gospodarskim subjektima (npr. gubitak produktivnosti) i sustavima socijalne sigurnosti zbog raka povezanog s radom.

Za prenošenje će se provesti procjena usklađenosti. S obzirom na prethodno objašnjene izazove u pogledu prikupljanja podataka predlaže se da se sljedeći postupak *ex post* evaluacije (2012. – 2017.) iskoristi za definiranje početnih vrijednosti (referentne vrijednosti) čime će se omogućiti ocjena učinkovitosti revizije Direktive. Ocjena praktične provedbe predloženih izmjena mogla bi se temeljiti na sljedećem razdoblju (2017. – 2022.). To odražava činjenicu da će se zbog dugih razdoblja latencije u razvoju raka (10 do 50 godina) stvarni učinak revizije moći mjeriti tek za 15 – 20 godina.

• Dokumenti s obrazloženjima (za direktive)

Države članice Komisiji moraju dostaviti tekst nacionalnih odredaba kojima se prenosi Direktiva i korelacijsku tablicu između tih odredaba i Direktive. Potrebne su nedvosmislene informacije o prenošenju novih odredaba kako bi se osiguralo poštovanje minimalnih zahtjeva utvrđenih prijedlogom. Predviđeno dodatno administrativno opterećenje koje predstavlja dostavljanje dokumenata s obrazloženjima nije neproporcionalno (jednokratno je i ne bi trebalo zahtijevati uključenost velikog broja organizacija). Dokumente s obrazloženjima mogu na učinkovitiji način sastaviti države članice.

S obzirom na navedeno predlaže se da se države članice obvežu da će Komisiju obavijestiti o svojim mjerama za prijenos dostavom jednog ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između sastavnica Direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prijenos.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

Članak 1. stavak 1.

U članku 1. stavku 1. utvrđeno je da se Direktiva mijenja dodavanjem nove točke u Prilog I. kako bi se uključio „rad koji uključuje izlaganje uljima koja su prethodno korištena u motorima s unutarnjim izgaranjem za podmazivanje i hlađenje pokretnih dijelova u motoru”.

Novi unos temelji se na definiciji pojma „korištena motorna mineralna ulja” sadržanoj u mišljenju Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti (SCOEL) br. 405 o korištenim motornim mineralnim uljima od 9. lipnja 2016. Korištena motorna mineralna ulja sastoje se od mješavina ugljikovodika (uključujući parafine, naftene i složene/alkilirane poliaromate te aditive za podmazivanje).

⁴⁸ Oni uključuju podatke koje bi Eurostat mogao prikupljati o profesionalnim bolestima ako rezultati studije izvedivosti koja je u tijeku budu pozitivni te o drugim zdravstvenim problemima i bolestima povezanim s radom u skladu s Uredbom (EZ) br. 1338/2008, podatke koje države članice dostavljaju u nacionalnim izvješćima o provedbi pravne stečevine EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu u skladu s člankom 17.a Direktive 89/391/EEZ te podatke koje poslodavci dostavljaju nadležnim nacionalnim tijelima o slučajevima raka za koje je u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom utvrđeno da su posljedica izloženosti karcinogenoj ili mutagenoj tvari na radu u skladu s člankom 14. stavkom 8. Direktive 2004/37/EZ i koji moraju biti dostupni Komisiji u skladu s člankom 18. Direktive 2004/37/EZ.

Članci 2. do 4.

Članci 2. do 4. sadržavaju uobičajene odredbe o prenošenju u nacionalno pravo država članica. Posebice, članak 3. odnosi se na datum stupanja na snagu Direktive.

Prilog

Termin „granična vrijednost” koji je upotrijebljen u Prilogu definiran je u članku 2. točki (c) Direktive. Granične vrijednosti odnose se na izloženost udisanjem i opisuju najvišu koncentraciju određene tvari u zraku kojoj radnici u prosjeku smiju biti izloženi tijekom određenog razdoblja.

Unos za „smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[a]piren i koje su karcinogene tvari u smislu Direktive” temelji se na konačnom nacrtu preporuke SCOEL-a br. 404 koja se bavi smjesama policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[a]piren kao indikator zbog njegova visokog potencijala. Identificirano je više od 100 policikličkih aromatskih ugljikovodika i jedan od njih je benzo[a]piren, ali su toksikološke analize provedene samo na manjem broju tih ugljikovodika⁴⁹. Benzo[a]piren i sedam drugih policikličkih aromatskih ugljikovodika na koje se primjenjuju ograničenja iz Uredbe REACH⁵⁰ razvrstani su kao karcinogene tvari 1.B kategorije u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 te su stoga obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2004/37/EZ. U skladu s pravilima te Uredbe koja se odnose na razvrstavanje smjesa, smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika ispunjavaju kriterije za razvrstavanje kao karcinogene tvari 1.A ili 1.B kategorije, te su stoga karcinogene tvari kako su definirane u Direktivi 2004/37/EZ, ako barem jedan sastojak ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar 1.A ili 1.B kategorije i prisutan je u količini koja je jednaka ili viša od odgovarajuće opće ili posebne granične koncentracije, kako je utvrđeno u toj Uredbi. Stoga za te smjese nije potrebno uključivati poseban unos u Prilog I. Direktivi.

Što se tiče odnosa između predloženog unosa za „smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[a]piren i koje su karcinogene tvari u smislu Direktive” u dio B Priloga III. Direktivi i sadašnjeg unosa br. 2 u Prilogu I. Direktivi o „radu koji uključuje izlaganje policikličkim aromatskim ugljikovodicima prisutnim u čađi, katranu ili smoli ugljena”, potrebno je prvo reći da se, u suprotnosti s potonjim unosom, koji se odnosi na pojedinačne policikličke aromatske ugljikovodike u određenim nusproizvodima ugljena⁵¹, predloženi unos u Prilog III. odnosi se na sve smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[a]piren. Iz toga slijedi da predloženi unos u dio B Priloga III. Direktivi obuhvaća smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika prisutne u čađi, katranu ili smoli ugljena, koje sadržavaju benzo[a]piren i koje su karcinogene tvari u smislu Direktive, i da napomena „koža”, povezana s predloženim unosom, vrijedi i za smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika prisutne u čađi, katranu ili smoli ugljena, koje sadržavaju benzo[a]piren i koje su karcinogene tvari u smislu Direktive.

Napomena „koža” dodjeljuje se svakoj kemijskoj tvari za koju je Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti procijenio da bi se apsorbiranjem kroz kožu moglo

⁴⁹ Vidjeti konačan nacrt preporuke SCOEL/REC/404.

⁵⁰ Unos br. 50 u Prilogu XVII. Uredbi REACH osim benzo[a]pirena sadržava sljedeće policikličke aromatske ugljikovodike: benzo[e]piren (CAS br. 192-97-2), benzo[a]antracen (CAS br. 56-55-3), krizen (CAS br. 218-01-9), benzo[b]fluoroanten (CAS br. 205-99-2), benzo[j]fluoroanten (CAS br. 205-82-3), benzo[k]fluoroanten (CAS br. 207-08-9) i dibenzo[a,h]antracen (CAS br. 53-70-3).

⁵¹ Vidjeti COM (95) 425 final.

znatno doprinijeti ukupnom opterećenju tijela te posljedično i mogućim zdravstvenim problemima. Napomena „koža” označava mogućnost značajne apsorpcije kroz kožu. Poslodavci su obvezni uzeti u obzir te napomene pri procjeni rizika te pri provedbi preventivnih i zaštitnih mjera za pojedinu karcinogenu ili mutagenu tvar u skladu s Direktivom.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 153. stavak 2.,

uzimajući u obzir Direktivu 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ), a posebno njezin članak 17. stavak 1.⁵²,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁵³,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁵⁴,

djelujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Direktivom 2004/37/EZ namjerava se zaštititi radnike od rizika za zdravlje i sigurnost zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radnome mjestu te se utvrđuju minimalni zahtjevi za tu zaštitu, uključujući granične vrijednosti, na temelju dostupnih znanstvenih i tehničkih podataka.
- (2) Radi osiguravanja najviše moguće razine zaštite, za pojedine je karcinogene i mutagene tvari potrebno uzeti u obzir druge načine apsorpcije, uključujući mogućnost prolaska kroz kožu.
- (3) Znanstveni odbor za ograničenja profesionalne izloženosti (dalje u tekstu: Odbor)⁵⁵ Komisiji pomaže osobito pri ocjeni najnovijih dostupnih znanstvenih podataka i predlaganju graničnih vrijednosti za profesionalnu izloženost za zaštitu radnika od kemijskih rizika koje treba utvrditi na razini Unije u skladu s Direktivom Vijeća

⁵² SL L 158, 30.4.2004., str. 50.

⁵³ SL C , , str.

⁵⁴ SL C , , str.

⁵⁵ Odluka Komisije 2014/113/EU od 3. ožujka 2014. o osnivanju Znanstvenog odbora za ograničenja profesionalne izloženosti kemijskim sredstvima i stavljanju izvan snage Odluke 95/320/EZ (SL L 62, 4.3.2014., str. 18.).

98/24/EZ⁵⁶ i Direktivom 2004/37/EZ. Razmotreni su i drugi izvori znanstvenih informacija koji su dostatno pouzdani i javni.

- (4) U skladu s preporukama Odbora određuju se, ako je moguće, napomene za unos putem kože i/ili granične vrijednosti za izloženost udisanjem u odnosu na referentno razdoblje, koje je osmosatno vremenski ponderirano razdoblje (granične vrijednosti za dugoročnu izloženost), a za određene karcinogene ili mutagene tvari u odnosu na kraća referentna razdoblja, u pravilu na petnaestminutno vremenski ponderirano razdoblje (granične vrijednosti za kratkoročnu izloženost), kako bi se u obzir uzeli učinci kratkoročne izloženosti.
- (5) Postoji dovoljno dokaza o karcinogenosti ulja koja su prethodno korištena u motorima s unutarnjim izgaranjem za podmazivanje i hlađenje pokretnih dijelova u motoru. Ta korištena motorna ulja nastaju tijekom postupka i stoga ne podliježu razvrstavanju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁷. Odbor je prepoznao mogućnost znatne apsorpcije tih ulja kroz kožu, ocijenio da se profesionalna izloženost događa putem kože i preporučio da im se svakako pripiše napomena „koža”. Stoga je primjereno u Prilog I. Direktivi 2004/37/EZ uključiti rad pri kojem postoji izloženost uljima koja su prethodno korištena u motorima s unutarnjim izgaranjem za podmazivanje i hlađenje pokretnih dijelova u motoru, te u dijelu B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ utvrditi napomenu o unosu preko kože, kojom se upozorava na mogućnost znatne apsorpcije putem kože.
- (6) Određene smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[a]piren ispunjavaju kriterije za razvrstavanje kao karcinogene tvari (1.A ili 1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te su stoga karcinogene tvari u smislu Direktive 2004/37/EZ. Odbor je utvrdio da se te smjese mogu znatno apsorbirati kroz kožu. Stoga im je primjereno u dijelu B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ pripisati napomenu koja označava mogućnost znatne apsorpcije kroz kožu.
- (7) Trikloretilen ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, mogu se utvrditi granične vrijednosti za: trikloretilen u odnosu na osmosatno referentno razdoblje (granična vrijednost za dugoročnu izloženost) i na kraće referentno razdoblje (15 minuta). Odbor je utvrdio da se ta karcinogena tvar može znatno apsorbirati kroz kožu. Stoga je primjereno utvrditi granične vrijednosti za dugoročnu i kratkoročnu izloženost za trikloretilen u dijelu A Priloga III. i pripisati mu napomenu o unosu kroz kožu u dijelu B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ koja označava mogućnost znatne apsorpcije kroz kožu. U kontekstu razvoja znanstvenih dokaza, granične vrijednosti za tu tvar preispitivat će se s posebnom pozornošću.
- (8) 4,4'-metilendianilin (MDA) ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za 4,4'-metilendianilin (MDA). Odbor je utvrdio da se ta karcinogena tvar može znatno

⁵⁶ Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima (četnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) (SL L 131, 5.5.1998., str. 11).

⁵⁷ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

apsorbirati kroz kožu. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za 4,4'-metilendianilin u dijelu A Priloga III. i pripisati mu napomenu o unosu kroz kožu u dijelu B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ koja označava mogućnost znatne apsorpcije kroz kožu.

- (9) Epiklorhidrin (1-kloro-2,3-epoksiopropan) ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Odbor je zaključio da za tu karcinogenu tvar bez praga nije moguće izračunati graničnu vrijednost za izloženost u pogledu njezine štetnosti za zdravlje te je preporučio izbjegavanje profesionalne izloženosti. Odbor je utvrdio da se epiklorhidrin može znatno apsorbirati kroz kožu. Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu, na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, utvrdio je praktičnu graničnu vrijednost. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za epiklorhidrin u dijelu A Priloga III. i pripisati mu napomenu o unosu kroz kožu u dijelu B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ koja označava mogućnost znatne apsorpcije kroz kožu.
- (10) Etilen dibromid (1,2-dibromoetan, EDB) ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Odbor je zaključio da za tu karcinogenu tvar bez praga nije moguće izračunati graničnu vrijednost za izloženost u pogledu njezine štetnosti za zdravlje te je preporučio izbjegavanje profesionalne izloženosti. Odbor je utvrdio da se etilen dibromid može znatno apsorbirati kroz kožu. Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu, na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, utvrdio je praktičnu graničnu vrijednost. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za etilen dibromid u dijelu A Priloga III. i pripisati mu napomenu o unosu kroz kožu u dijelu B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ koja označava mogućnost znatne apsorpcije kroz kožu.
- (11) Etilen diklorid (1,2-dikloroetan, EDC) ispunjava kriterije za razvrstavanje kao karcinogena tvar (1.B kategorije) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 te je stoga karcinogena tvar u smislu Direktive 2004/37/EZ. Na temelju dostupnih informacija, uključujući znanstvene i tehničke podatke, može se utvrditi granična vrijednost za etilen diklorid. Odbor je utvrdio da se etilen diklorid može znatno apsorbirati kroz kožu. Stoga je primjereno utvrditi graničnu vrijednost za etilen diklorid u dijelu A Priloga III. i pripisati mu napomenu o unosu kroz kožu u dijelu B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ koja označava mogućnost znatne apsorpcije kroz kožu.
- (12) Kako bi se osigurala unutarnja dosljednost, primjereno je da se stupac „Napomena” iz dijela A Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ i napomene iz tog stupca prenesu u dio B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ.
- (13) Komisija se savjetovala sa Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu koji je osnovan Odlukom Vijeća od 22. srpnja 2003. Provela je i savjetovanje s europskim socijalnim partnerima u dvije faze u skladu s člankom 154. UFEU-a.
- (14) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela utvrđena u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, posebno u njezinu članku 31. stavku 1.
- (15) Granične vrijednosti utvrđene u ovoj Direktivi preispitivat će se u svjetlu provedbe Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i

Direktive Vijeća 76/769/EEZ i Direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ⁵⁸ te na temelju mišljenja Odbora za procjenu rizika (RAC) pri Europskoj agenciji za kemikalije (ECHA) i Odbora za socioekonomsku analizu (SEAC), osobito kako bi se uzelo u obzir međudjelovanje graničnih vrijednosti iz Direktive 2004/37/EZ i odnosa između doze i reakcije, podaci o stvarnoj izloženosti i, ako su dostupne, izvedene razine izloženosti bez učinka (DNEL) koje se izvode za opasne kemikalije u skladu s navedenom uredbom.

- (16) Budući da se ciljevi ove Direktive – poboljšanje životnih i radnih uvjeta te zaštita zdravlja i sigurnosti radnika od specifičnih rizika zbog izloženosti karcinogenim tvarima – ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti na razini država članica, već se taj cilj može bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donositi mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je predviđeno u članku 5. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. stavku 4. UEU-a, ovom Direktivom ne prelazi se ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (17) Budući da se ova Direktiva odnosi na zdravlje radnika na radnome mjestu, za prenošenje bi trebalo utvrditi rok od dvije godine.
- (18) Direktivu 2004/37/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (19) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s obrazloženjima⁵⁹ države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz svoju obavijest o mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između sastavnica Direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra prosljeđivanje takvih dokumenata opravdanim,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2004/37/EZ mijenja se kako slijedi:

1. U Prilogu I. dodaje se sljedeća točka:

„Rad koji uključuje izlaganje uljima koja su prethodno korištena u motorima s unutarnjim izgaranjem za podmazivanje i hlađenje pokretnih dijelova u motoru”,

2. Prilog III. mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

Članak 2.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Direktive. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

⁵⁸ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

⁵⁹ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 10.1.2017.
COM(2017) 11 final

ANNEX 1

PRILOG

Prijedlogu DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim
ili mutagenim tvarima na radu**

{SWD(2017) 7 final}

{SWD(2017) 8 final}

PRILOG

U dijelu A Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ dodaju se sljedeći unosi:

CAS br. (¹)	EZ br. (²)	IME TVARI	GRANIČNE VRIJEDNOSTI						PRIJELAZNE MJERE
			8 sati (³)			Kratkotrajno (⁴)			
			mg/m ³ (⁵)	ppm (⁶)	f/ml(⁷)	mg/m ³	ppm	f/ml	
79-01-6	201-167-4	Trikloretilen	54,7	10	–	164,1	30	–	
101-77-9	202-974-4	4,4'-metilendianilin	0,08	–	–	–	–	–	
106-89-8	203-439-8	Epiklorhidrin	1,9	–	–	–	–	–	
106-93-4	203-444-5	Etilen dibromid	0,8	0,1	–	–	–	–	
107-06-2	203-458-1	Etilen diklorid	8,2	2	–	–	–	–	

¹ CAS br.: registarski broj prema Chemical Abstract Serviceu.

² EZ broj tj. EINECS, ELINCS ili NLP službeni je broj tvari u Europskoj uniji, kako je utvrđeno u dijelu 1. odjeljku 1.1.1.2. Priloga VI. Uredbi (EZ) br. 1272/2008.

³ Izmjereno ili izračunano u odnosu na vremenski ponderiranu prosječnu vrijednost za referentno osmosatno razdoblje (TWA).

⁴ Granična vrijednost za kratkotrajnu izloženost (STEL). Granična vrijednost koja se ne smije prijeći, a odnosi se na razdoblje od 15 minuta ako nije drugačije određeno.

⁵ mg/m³ = miligrama po kubičnom metru zraka pri 20 °C i 101,3 kPa (760 mmHg).

⁶ ppm = dijelova na milijun u volumenu zraka (ml/m³).

⁷ f/ml = vlakana po mililitru.

Stupac „Napomena” iz dijela A Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ i napomene iz tog stupca prenose se u dio B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ.

U dijelu B Priloga III. Direktivi 2004/37/EZ dodaju se sljedeći unosi:

CAS br. (⁸)	EZ br. (⁹)	IME TVARI	Napomena (¹⁰)
–	–	Smjese policikličkih aromatskih ugljikovodika koje sadržavaju benzo[<i>a</i>]piren koje su karcinogene tvari u smislu Direktive	koža
–	–	Ulja koja su prethodno korištena u motorima s unutarnjim izgaranjem za podmazivanje i hlađenje pokretnih dijelova u motoru	koža
71-43-2	200-753-7	Benzen	koža
79-01-6	201-167-4	Trikloretilen	koža
101-77-9	202-974-4	4,4'-metilendianilin	koža
106-89-8	203-439-8	Epiklorhidrin	koža
106-93-4	203-444-5	Etilen dibromid	koža
107-06-2	203-458-1	Etilen diklorid	koža

⁸ CAS br.: registarski broj prema Chemical Abstract Serviceu.

⁹ EZ broj tj. EINECS, ELINCS ili NLP službeni je broj tvari u Europskoj uniji, kako je utvrđeno u dijelu 1. odjeljku 1.1.1.2. Priloga VI. Uredbi (EZ) br. 1272/2008.

¹⁰ Znatan doprinos ukupnom opterećenju tijela moguć izloženosti preko kože.